

Trnavský
samosprávny
kraj

Zborník prác Študentskej vedeckej konferencie 2013

Gymnázium Jána Baltazára Magina Vrbové
Beňovského 358/100, 922 03 Vrbové
tel: 033/7791495
e-mail: gymvrbove@gymvrbove.sk
www.gvrbove.edu.sk

Vydalo Gymnázium Jána Baltazára Magina v spolupráci s Rodičovským
zdužením pri Gymnáziu J.B. Magina a Trnavským samosprávnym krajom.

Zostavovateľ: PaedDr. Ing. František Glos, PhD.
Redakčná rada: Mgr. Pavol Koiš, Mgr. Ivana Cedzová, Ing. Jana Filanová
Grafická úprava: OKPC Vrbové

Vrbové 2013
Text neprešiel jazykovou úpravou.

Š
V
K

Trnavský
samosprávny
kraj

*„Hľadajme svoje životné ciele, pretože tak
ako lukostrelci musia určiť svoje ciele pred výstrelom,
aj my skôr dosiahneme čo chceme, ak sa na to zameriame.“*

Aristoteles

Pred piatimi rokmi, keď sme začali realizovať náš prvotný nápad usporiadať prehliadku prezentácií našich žiakov, chceli sme ukázať cestu študentom na presadenie svojho talentu a v nemalej miere ich pripraviť aj na budúce štúdium na vysokej škole. Dnes môžeme povedať, že zo všetkých 112-tich uverejnených prácach v piatich zborníkoch by som ťažko vybrala len desať najlepších. Jedenásť prác bolo ocenených aj na Krajskom kole prehliadky Stredoškolskej odbornej činnosti, jedna práca získala aj druhé miesto na celoslovenskom kole. Tradične sa žiaci venujú témam z bežného života, najčastejšie vybraným odborom je psychológia a práce zamerané na konkrétnu obec alebo mesto. Pravidelne sa objavujú práce z okolitých obcí Vrbového, ktoré vznikajú za pomoci priateľov, či rodinných príslušníkov žiakov, prípadne v spolupráci s rôznymi odborníkmi z praxe aj v spolupráci s vysokými školami. Oblíbenými odbormi sú taktiež história, zdravotníctvo a problematika voľného času, v ktorých žiaci dokážu svojim spolužiakom na konferencii prezentovať aj svoj vlastný talent a viacročné skúsenosti so svojím hobby, prípadne témy zamerané na aktuálne morálne dilemy, rôzne závislosti či multikultúrne témy. Každý rok sa objaví pár lastovičiek z rôznych prírodovedných oblastí s praktickými ukážkami alebo vlastne vyrobenými modelmi prípadne pomôckami. Niektoré práce boli ďalej spracované či už v samostatných projektoch, prezentáciách školy na dňoch otvorených dverí, prípadne v nich žiaci ďalej pokračujú aj pri štúdiu na vysokej škole. Niektoré práce majú dosah aj na sociálne aspekty života našich žiakov, ako napríklad víťazná práca na celoslovenskom kole o našej nevidiacej žiačke ukázala všetkým žiakom jej pohľad na každodenný život, vďaka čomu sa stala neoddeliteľnou súčasťou výborného triedneho kolektívu.

Novinkou dnešného ročníka bolo zapojenie najmladších žiakov našej školy z bilingválneho štúdia, ktorí sa zhostili výborne svojej novej úlohy, o čom svedčí aj účasť našej žiačky bilingválneho štúdia na krajskom kole prehliadky SOČ a ukázali, že budúci rok môžeme posunúť latku konferencie smerom k prezentáciám v anglickom jazyku, prípadne výstave posterov počas vedeckej konferencie v aule školy.

V nastúpenej ceste ma utvrdil aj rozhovor s naším starším absolventom, ktorý by uvítal takúto prax v prezentovaní, vzhľadom na jeho doterajšie skúsenosti z vysokej školy. Dúfam, že naši študenti v budúcnosti znova prekvapia novými a zaujímavými témami a želim mojim kolegom veľa trpezlivosti pri realizácii ďalších ročníkov Študentskej vedeckej konferencie.

*„Naše pochybnosti sú zradcovia.
Bránia nám, aby sme sa odvážili niečo vyskúšať,
a často pre ne prehrávame tam, kde sme mohli byť víťazmi.“*

William Shakespeare

Jana Filanová

Obsah

Pohybová liečba pri osteoporóze (Braunerová Judita)	3
Na čo som tu? (Čavojská Andrea - 2. miesto krajského kola SOČ)	4
Očkovanie, štepenie jabloní (Duračka Šimon)	6
Trpasličí králik (Gacková Veronika)	8
Včelárstvo (Janičková Alica)	10
Vývojové etapy človeka (Jobusová Lenka)	12
Manželstvo kedysi a dnes (Juráková Jana)	14
Prvá pomoc (Lesayová Natália)	15
Prirodzená alebo umelá krása (Líšková Dominika)	16
Voda (Madunická Veronika)	18
Internet (Masárová Denisa)	20
Choroby (Miháliková Ľubica)	21
Život Konštantína a Metoda (Miklovičová Silvia - 2. miesto krajského kola SOČ)	23
Islam (Mrázová Iveta)	25
Ráno múdrejšie večera (Netschová Dominika)	27
RC modely (Petényi Filip)	28
Rybárstvo (Predný Patrik)	29
Ľudové kroje v miestnom regióne (Šlauková Jana)	31
Motýle (Vičanová Lucia)	33
RC modely (Vnučko Andrej)	34
Duša koňa (Vojtková Monika)	35
Obezita u psoch (Záhumenská Nina)	37
Vodopády (Žikavská Klaudia)	37

Pohybová liečba pri osteoporóze

Braunerová Judita, 1. ročník

Kľúčové slová: osteoporóza, priebeh ochorenia, výskyt, narastanie výskytu, terapia

Abstrakt

Túto tému som si vybrala preto, lebo ňou chcem poskytnúť komplexný pohľad na toto ochorenie. Cieľom mojej práce je upozorniť na „*tichú pandémiu*“ zvanú osteoporóza, charakterizovať dané ochorenie, popísať rôzne možnosti fyzioterapie - liečbu a poukázať na dôležitosť prevencie. Určite budem a aj chcem túto tému ďalej rozvíjať.

Keywords: osteoporosis, course of the disease, occurrence, growth of, therapy

Abstract

This topic I chose because I want to provide a comprehensive view to this disease. The goal of my work is to highlight "silent pandemic" called osteoporosis, characterize the disease, describe the various options physiotherapy - the treatment and highlight the importance of prevention. Certainly I will be and I want this issue further develop.

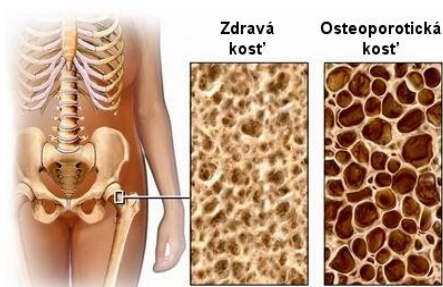
Čo je to osteoporóza? Osteoporóza je ochorenie, ktoré sa označuje poškodením kostného tkaniva (obrázok 1.), často je následkom poškodenia zvýšený výskyt zlomenín.

Priebeh, alebo samotný vývoj ochorenia je veľmi dlhý. V niektorých prípadoch sa choroba vyvíja veľa rokov bez príznakov a jej klinický význam spočíva vo výskyte fraktúr, ktorými manifestuje.

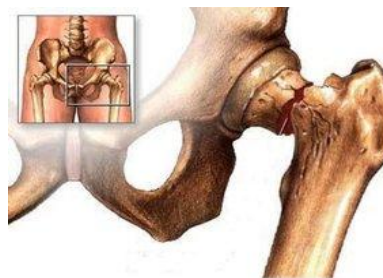
V 90 % prípadov sa zjavuje vo veku nad 50 rokov, pričom 80 % pacientov sú ženy. Uvádza sa, že na ňu trpí každá 4 Beloška, ale tiež je zaznamenaný vysoký výskyt aj u žien a mužov v iných etnických skupinách.

Vek populácie sa neustále zvyšuje, rovnako ako aj narastanie výskytu uvádzanej choroby – osteoporózy. Vysoký nárast je spôsobený hlavne nedostatočným pohybom, aktivitou ľudí a to už od 13 roku života. Dôsledkom toho všetkého je práve veľký výskyt zlomenín. Medzi najzávažnejšie zaradujeme tri druhy zlomeniny – zlomenina predlaktia, zlomeninu tela stavca, ktorá ročne postihuje 1,7 miliónov ľudí, s najvyšším zaznamenaným výskytom v Škandinávii, na Novom Zélande a v USA. Ďalej sem patrí zlomenina krčku stehnovej (obrázok 3.), ktorá je veľmi nebezpečná. Do jedného roka naň umiera až 25% pacientov, pretože komplikácie sú vždy veľké a neľahko ovládateľné a jednak tiež zhoršujú kvalitu života postihnutého.

Cieľom terapie - liečby osteoporózy je najmä snaha o zlepšenie kvality života. Kto zanechal telesné cvičenia, často chorľavie, alebo sila jeho orgánov následkom nedostatku pohybu slabne. Telesná aktivita je teda naozaj potrebná. Má byť dostatočne dlhá, pravidelná a rôznorodá, primeraná veku a zdravotnému stavu pacientov. Telesná aktivita je totiž najlacnejšia a najdostupnejšia prevencia a liečba osteoporózy, aj keď faktom je, že často zlyháva pre nedostatočnú motiváciu. Popri nevyhnutnej telesnej aktivite človeka však nemôžeme zabudnúť na súčasne podávanie hormonálnej terapie a primeranú výživu, bohatú na zdroj vápnika, ako hlavného minerálu na stavbu kosti, ktorý čerpáme z mliečnych výrobkov ako aj zo samotného mlieka. Potrebná je aj dostupnosť vitamínu D, ktorý sa nachádza v rybách, v rybích olejoch a umožňuje vstrebávanie vápnika z čreva.

Porovnanie ultraštruktúry kosti

Zlomenina krčku stehnovej kosti

Obrázok 1 Zdroj: www.clanky.regeneracnecentrum.sk

Obrázok 2 Zdroj: www.slneckova.sk

Použitá literatúra

ĎURIŠOVÁ, E. *Osteoporóza tichý zlodej kostí*. Košice – Myslava: AKU – HOMEIO, 2004. ISBN 80-969240-2-8.

FRATRIČOVÁ, A. *Pohybová liečba pri osteoporóze*. In Rehabilitácia, 2004. ISSN 0375-0922.

ROVENSKÝ, J. et al. Štandardné diagnostické postupy pri chorobách pohybového systému. In Rovenský, J. et al. *Reumatológia v teórii a praxi V*. Martin : Osveta, 1998. ISBN 80-88824-80-X.

Na čo som tu?

Čavojská Andrea, 2. ročník

Pozn.: Autorka získala druhé miesto na krajskom kole SOČ v odbore Pedagogika, psychológia.

Kľúčové slová: cieľové hodnoty, mladí ľudia, duševné zdravie, medziľudské vzťahy, zmysel života

Abstrakt

Touto témou som sa chcela dozvedieť hlbšie úvahy ostatných ľudí, ako majú postavené priečky svojich prvoradých hodnôt. Práve preto, že ja nad tým veľmi neuvažujem, sa zaujímam o postoje iných ľudí, najmä mladých ľudí - kamarátov. V tomto období sa mladí ľudia obyčajne začínajú na seba pozeráť kriticky, registrujú aj vlastné nedostatky a chyby. Objektívne posudzujú a uznávajú hodnoty a dobré vlastnosti iných ľudí a začínajú byť vyrovnanejší v myslení a cítení.

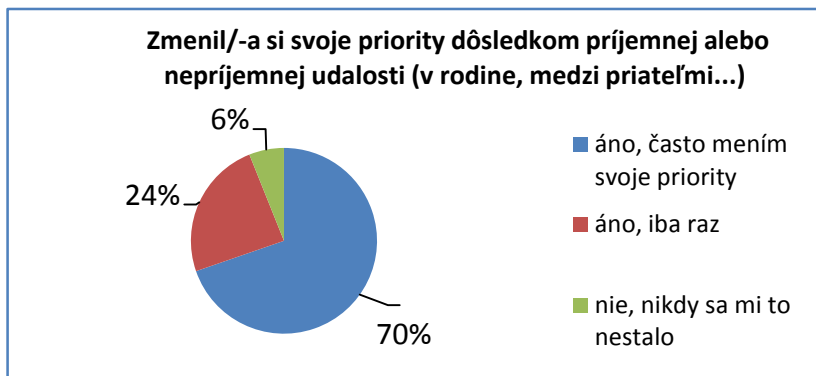
Keywords: aimed values, young people, mental health, interpersonal relations, meaning of life.

Abstract:

I wanted to learn by this topic deeper consideration of another people, how are their charts of the primary values. Because I do not think much about it, I am interested in attitudes of another people, especially friend's of young people. In those times young people usually start to see themselves critically, they are starting to recognize their own weaknesses and mistakes. They qualify and accept the values objectively and strengths of others, and start to be more equalable in their thinking and feelings.

Z psychologickej stránky toto obdobie neprináša mnoho nového. Zmeny spôsobené pubertou sa konsolidujú. Mladí ľudia vycítia, už vedú adekvátne posúdiť situáciu a podľa toho sa zariaďa. Aj v tomto období sú ľahko zraniteľní, záleží im na tom, čo si o nich myslia ľudia, ako ich hodnotí okolie. Aby sa dospievajúci mladý človek mohol vyznať sám v sebe, nevyhnutne potrebuje vlastné súkromie.

V tomto období sa mladí ľudia obvyčajne začínajú na seba pozeráť kriticky, začínajú registrovať aj vlastné nedostatky a chyby, objektívne posudzujú a uznávajú hodnoty a dobré vlastnosti iných ľudí a začínajú byť vyrovnanejší v myslení aj cítení. Pretože sa vnímavosť mladého človeka zvýšila a vycibřila, hodnotí iných ľudí, s ktorými prichádza do styku, omnoho výstižnejšie a pravdivejšie. Jeho záujmy v porovnaní so záujmami v období puberty sa značne ušľachujú, nadobúdajú charakter sebavedomého zamerania. Vyhranuje sa i charakter, vytvára sa osobnosť so všetkými znakmi neopakovateľného jednotlivca. Mladí ľudia už vedú objavovať radosť a šťastie v krásach prírody, v umení a hlavne v možnostiach uplatniť a presadiť sa v živote. Ciele a životné plány, ktoré si adolescenti vytyčujú, bývajú už reálne, dosiahnuteľné, obvyčajne sa opierajú o ich nadanie a vlohy. To sa týka aj výberu ľudí svojho i druhého pohlavia. Pri terapeutickej práci s deťmi a dospievajúcimi možno v súvislosti s témou zmyslu života využiť psychologické techniky, psychologické hry, psychoterapeutické hry, resp. psychohry, to znamená spoločenské hry s terapeutickým potenciálom. Terapia hrou u detí sa vo Veľkej Británii robila už pred 60 rokmi. Tento prístup zvolil aj K. F. McPherson (2004), ktorý využil hry pri krízovej intervencii zameranej na zmysel života detí. Autor skúmal typické reakcie detí na traumy. Hra ako prostriedok je vhodná preto, lebo je neoddeliteľnou nepriamo plánovitosťou, napomáha sebaovládaniu a sebavedomiu, zvyšuje odolnosť voči frustrácii a úctu k pravidlám, je školou morálky a rozvíja charakter. V hrách sa hráč učí zaujímať rôzne postoje a správať sa istým spôsobom – dostáva sa do situácií, keď sa potrebuje, niekedy aj rýchlo, rozhodovať a konať. Učí sa hrať podľa istých zásad a pravidiel, hrať „fair play“, čo pôsobí na jeho etický a morálny kódex.

Zoznam zdrojov:

- http://www.cdvuk.sk/blade/index.php?c=965&filozofia_hodnoty_zmysel_zivota
http://www.cdvuk.sk/blade/index.php?c=965&filozofia_hodnoty_zmysel_zivota
<http://www.psychologia.sk/texty/dospievanie3.htm>
<http://e-psycholog.eu/pdf/tavel-et-al.pdf>
 Kriegelová Marie- Zámerné sebezpoškozování v dětství a adolescenci (2008)
 -ISBN 978-80-247-2333-4
 Mojmir Tyrlik- Zátěž v adolescenci (2012) -ISBN 978-80-210-6042-5
 Ľuba Končeková- Vývinová psychológia, (2007) ISBN 978-80-716-5614-2

Očkovanie, štepenie jabloní – výrobný proces jabloní

Duračka Šimon, 2. ročník

Kľúčové slová: jablň, očkovanie, vrúbľovanie, podpník, odroda

Abstrakt

História výroby jabloní sa datuje už od dôb usadzovania človeka a obrábania pôdy. Prelom nastal počas priemyselnej revolúcie, kedy začal byť väčší dopyt po jabloniach. Výroba začína s podpníkmi, ktoré sa pestujú s certifikovaného a v laboratóriách kontrolovaného osiva. Podpníky musíme čistiť od buriny a chrániť postrekmi. Odrody sú šľachtené delia sa na letné, jarné a zimné. Vrúbľovanie prebieha v zime, spájame štep odrody a podpník. Prebieha v januári. Poznáme 3 techniky: Vrúbľovanie na „koziu nôžku“, kopuláciou (spájaním) a anglickou kopuláciou. Očkovanie prebieha v lete. Poznáme dve techniky Forketov rez a zárez v tvare „T“. Predávajú sa dospelé dvojročné stromy na jeseň alebo na jar.

Keywords: apple tree, vaccination, grafting, rootstocks, variety

Abstract:

Abstract:

The history of production process of apple tree belongs to the times when a man started to settle and cultivate the land. Break trough started during the industrialization when demands were getting more. Production starts by rootstocks which are grown of certificated and in laboratories controlled seeds. We have to clean rootstock from weed and protect them by sprays. Varieties are bred; they are divided into summer, spring and winter. The grafting is in progress in winter, we join graft and rootstock. It is under way in January. We know 3 techniques: Grafting by „Kozia nôžka“, coup long and English cupling. Vaccination is in progress in summer. We know 2 techniques: Fortket'scut and cut in „T“. Two-year-old trees are selling in autumn or spring.

V mojej práci som sa rozhodol priblížiť sebe aj svojmu okoliu výrobný proces jablone. Ovocnú drevinu, jablň, som si vybral preto, lebo je ich v SR sadených asi najviac a taktiež preto, lebo moja rodina sa zaoberá ich výrobou a predajom. Môj otec a dedko majú spolu 50-ročné skúsenosti s výrobou a predajom ovocných drevín. Vďaka nim aj ja mám nekonečné poznatky. Práca má rozsiahlu praktickú časť a bude jej viac ako tej teoretickej. Rozoberiem spôsoby výroby jablone od štepenia, starosti až po predaj. Názorne ich na príkladoch, ktoré si prinesiem, aj ukážem. Spomeniem niekoľko odrôd a ich vlastnosti. Všetkým vysvetlím, ako si môžu doma takto zasadiť a vyrobiť vlastný ovocný strom.

História množenia jablone začína, keď sa človek začal usadzovať. Najprimitívnejší základ rozmnožovania je vrúbľovanie. K zmenám dochádza v období industriálnej revolúcie, kedy rástol počet obyvateľov, vznikala väčší dopyt po ovocí, kt. bolo možné s rozvojom železničnej a kvalitnejšej cestnej dopravy dopravovať k zákazníkom na väčšie vzdialenosti, a preto sa sady mohli vysádzať v podmienkach pre ne čo najvýhodnejších, to znamená kvalita a vhodnosť pôdy, klimatických podmienok a zdrojov závlahovej vody a pod.

Podpník a odroda sú potrebné vo výrobe. Podpník sa vysádza z materských porastov a rastlín. Jednotlivé rastliny (jednoročný výhon s koreňovým systémom) rozsadiť na vzdialenosť približne 50 centimetrov pod uhlom 45 stupňov a necháme zakoreniť. V ďalších rokoch rastliny nahŕňame zmesou čistých drevených pilín a pôdy, alebo rašelinou a pôdy. Počas

vegetácie okopávame a čistíme rastliny od buriny a ošetrujeme chemickými prípravkami proti hubovým chorobám (múčnatka, chrastavitosť) a škodcom (vošky a roztoče). Na konci vegetácie nahrnutú pôdu odhrnieme a vyberáme z materského porastu jednotlivé oddeľky, kt. majú na bazálnej časti po celom obvode korene. Takto získame podpníky, ktoré rozdeľujeme podľa veľkostných kategórií, na vrúbľovanie sú hrubšie a majú v priemere asi 8-12mm vo výške 10 centimetrov a tenšie na očkovanie, ktoré majú v priemere 6-8mm vo výške 10 centimetrov od koreňa rastliny.

Odroda je vyšľachtená (kultivar). Tieto kultivary sa rozdeľujú do dvoch základných kategórií a to podľa obdobia dozrievania na: letné, jesenné a zimné; podľa intenzity rastu na spúrove (slabo rastúce druhy jabloní) a na silne rastúce. Tieto kultivary sa môžu kombinovať s jednotlivými typmi podpníkov podľa potreby a požiadaviek zákazníka alebo pestovateľa. Každá odroda sa vrúbľuje alebo očkuje na jednotlivé podpníky vo forme zimných vrúbľov alebo letných očiek (oddeľkov z materských vrúbľových stromov).

Používame dva spôsoby rozmnožovania: vrúbľovanie v ruke a očkovanie. Vrúbľovanie prebieha v zime a poznáme tri spôsoby:

Vrúbľovanie do boku:

Používa sa vtedy, ak spájaná časť podpníka a vrúbľa v mieste vrúbľovania má približne rovnaký priemer. Zoberieme podpník, zostrihujeme ho vo výške približne 35cm a vrúbľovacím nožom odrežeme elipsu jedným ťahom noža pod uhlom približne 30 až 40 stupňov. Zoberieme si vrúbľa a vyhľadáme vrúbľa, ktorý sa priemerom približuje odrezanému podpníku a pod tým istým uhlom prevedieme rovnaký rez na vrúbli. Obidva rezy by mali byť približne rovnaké. Vrúbľa zarežeme na opačnej strane tak, aby na ňom zostali minimálne dve rastové očká. Nad posledným urobíme rez pod uhlom asi 50 stupňov. Priložíme vrúbľa k podpníku odrezanými časťami a previazeme páskou na to určenou. Previazanie by malo byť vzduchotesné. A nakoniec vrchnú časť (vrúbľa) namočíme do špeciálneho parafínu na to určeného. Jeho teplota by nemala presiahnuť 60 stupňov C. Na vylepšenie anglickej kopulácie sa používa tzv. spájanie podpníka a vrúbľa s proti jazýčkom. Je to rez, kt. sa vedie asi v stredereznej rany aj na podpníku aj na vrúbli. Vyžaduje to lepšiu zručnosť, ale zároveň umožňuje lepšie zrastenie obidvoch častí štepenca.

Vrúbľovanie do boku

Používa sa vtedy, ak priemer vrúbľov je menší od podpníkov asi do 50%. Vtedy sa spraví zárez na podpníku nie po celom priemere, ale iba do bočnej časti. Veľkosť tohto zárezu sa prispôsobuje priemeru menšieho vrúbľa. Môže sa použiť aj spájanie s proti jazýčkom. Pri tomto spôsobe sa odporúča spoj zviazať gumičkou na to určenou a celý vrúbľa aj spoj namočiť do parafínu.

Vrúbľovanie na koziu nôžku

Tento spôsob vrúbľovania vyžaduje veľkú zručnosť a veľké skúsenosti. Používa sa vtedy, ak je veľkosť vrúbľov extrémne malá. Postupujeme tak, že do zrezaného podpníku vyrežeme vrúbľovacím nožom výrez v tvare „V“ pozdĺžnej podpníka a na vrúbľa vyrežeme podobný výrez, ale zrkadlovo tak, aby zapasoval do výrezu na podpníku. Vrúbľa zatlačíme smerom do podpníka a zviažeme gumičkou a namočíme do parafínu.

Očkovanie prebieha v lete na poliach. Poznáme dve základné techniky:

Tzv. Forketov rez.

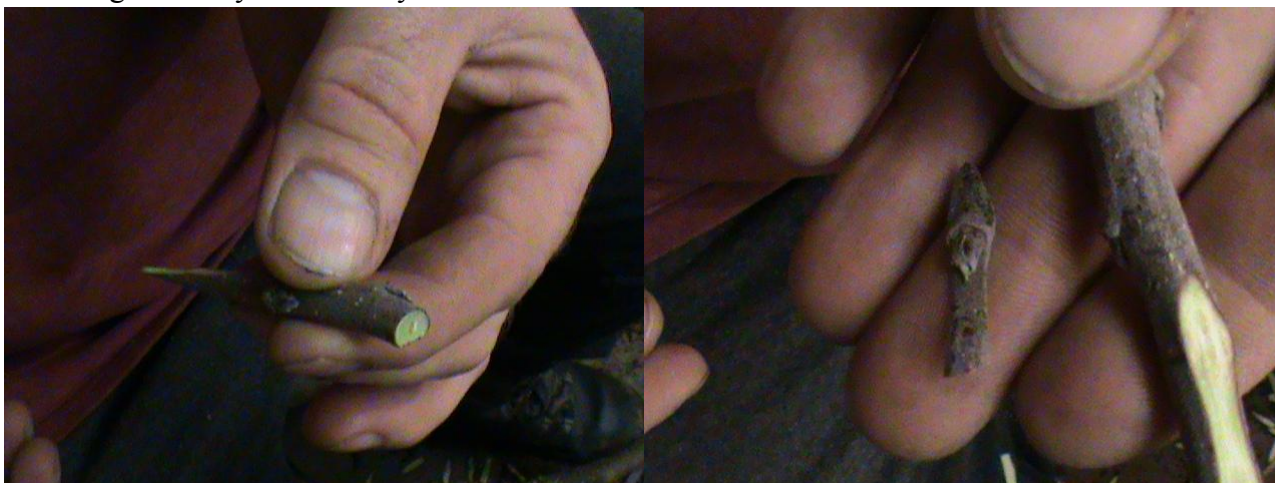
Tento spôsob sa používa vtedy, ak nie je dostatočná miazga a nedá sa odchlípuť kôra (v tvare T), ale tento spôsob sa používa stále častejšie kvôli úspešnej ujatelnosti a rýchlejšej práci. Pri rezaní očiek sa nenecháva listový rapík, očko sa viaže celé. Kontrola sa prevádza asi o mesiac tým, že sa prereže PVC páska. Ak je očko zelené a nevypadáva, je v poriadku, čiže je prirastené. Tiež poznáme zárez v tvare „T“, ale tento sa veľmi nevyužíva.

Zistil som, že výrobný proces ktoréhokoľvek stromu, nie len jablone, je náročný, ale nie komplikovaný. Obohatil som svoje vedomosti o množstvo teoretických informácií o jabloniach. Tiež v praxi môžem pomôcť svojmu otcovi, ktorý v tomto podniká. Nechcem sa tomuto venovať v budúcnosti. Zistil som, že očkovanie je o rok dlhšie a fyzicky viac náročnejšie a nie tak efektívne ako vrúbľovanie.

Literatúra :

Malý obrazový atlas ovocia 4

Pomológia ovocných a okrasných stromov

Zdroje – vlastná fotodokumentácia

Trpasličí králik

Gacková Veronika, 1. ročník

Kľúčové slová: králik sivý, Feničania, hermelín, zvuky, jedálny lístok, klieťka, choroby, staroba

Abstrakt

Králik je mysliace, cítiace zvieračko, a teda jeho kúpou sa zaväzujete poskytnúť mu bývanie, starostlivosť a lásku na najvyššej možnej úrovni. A preto cieľom mojej práce je oboznámiť vás so starostlivosťou o trpasličieho králika, o správnej výžive, vybavení klieťky, o možných chorobách a o všetkom, čo sa králikov týka.

Keywords: gray rabbit, Phoenicians, ermine, sounds, menu, cage, disease, old age

Abstract:

Rabbit is a thinking, sentient pet, and buying it is committed to provide him housing, care and love at the highest possible level. And so my job is to familiarize you with the care of a dwarf rabbit about good nutrition, equipment of cage, possible diseases and everything that relates to rabbits.

Všetky existujúce plemená králikov pochádzajú z jedného zoologického druhu - králika sivého (*Oryctolagus cuniculus*). Spoločnou charakteristikou tohto druhu je typický zubný vzorec s veľkými, stále dorastajúcimi párami hlodavých zubov. Najbližším príbuzným králika je zajac poľný. Pri pozornejšom porovnávaní vlastností králika a zajaca existuje mnoho rozdielov. Napríklad dĺžka gravidity je u králika 31 dní, ale u zajaca je to 44 dní. Králik váži okolo 2kg a zajac váži okolo 4kg. K rozdeleniu spoločných predkov došlo začiatkom treťohôr. Králiky obývali Ameriku a Áziu, do začiatku doby ľadovej už pravdepodobne obývali Európu. Podľa historických záznamov boli Feničania prvými ľuďmi, ktorí zanechali správy o výskyte drobných zvierat, opisom zhodným s králikom. V prvom storočí pred n.l. Riman Varro označil za domovinu králikov dnešné Španielsko. V časoch rímskeho impéria sa králiky rozšírili do oblasti, ktoré ovládali Rimania. Z tohto obdobia sa zachovali recepty na prípravu králika. Za vlády cisára Hadriána boli králiky symbolom na strieborných a zlatých minciach. Trpasličí králik je forma králika domáceho, ktorá bola vyšľachtená v Anglicku. Všetky plemená trpasličích králikov sú vzrastom menšie a hmotnosťou nižšou ako ostatné domáce králiky. Prvým vyšľachteným trpasličím králikom bolo plemeno Hermelín. Z neho potom boli vyšľachtené ďalšie plemená. Štandardný trpasličí králik má váhu 1 až 1,5 kg. Trpasličie barani sú mohutnejšie 1,5 až 2 kg. V súčasnosti existuje veľké množstvo plemien trpasličích králikov a v rámci plemien veľké množstvo farebných kombinácií. U králika je známe, že je to veľmi tiché zviera, ktoré vydáva zvuky len v určitých situáciách. Tieto zvuky môžu byť prejavom radosti (napr.: pradenie), ale taktiež aj smútku alebo veľkej bolesti, ktorú králik prežíva (napr.: vrčanie, jačanie). Tieto zvuky ale bohužiaľ človek nepočuje. Taktiež nám králik dáva najavo svoje pocity aj rečou tela (napr.: hrabkanie - pohladkaj ma, obľizovanie - mám ťa rád, panáčikovanie - tak čo je nové?). Nemali by sme zabúdať na to, že králik je spoločenské zvieraťko a má rád prítomnosť iných zvierat. Avšak s niektorými zvieratami si až tak veľmi nerozumie, ako napríklad so psom, pre ktorého králik predstavuje korisť alebo s vtákom, ktorý je hlučný a môže králikovi spôsobiť stratu sluchu. Najideálnejším spoločníkom pre králika je buď druhý králik, alebo morča. Keď neplánujete vášmu králikovi kúpiť spoločníka, musíte sa mu venovať minimálne hodinu denne, aby králik netrpel. Ak chcete mať svojho králika stále zdravého a fit, mali by ste mu zaobstarat pestrý jedálny lístok. Kŕmiť ho treba 2-3 krát denne a aspoň raz za deň mu vymeniť vodu. Pamätajte, že smäd je pre králika horšie než hlad, pretože sťažuje trávenie, a taktiež by ste mu nemali dávať žiadne znehodnotenú jedlá. Hlavnú zložku potravy tvorí seno, ktoré by mal mať králik stále k dispozícii, a ktoré musí byť kvalitné, neznehodnotenú, neprašné a nezatuchnutú. Ďalšou zložkou je jadrové krmivo, ktoré si môžete kupovať už hotové a králikovi ho podávať 2-3x denne po 2-3 polievkových lyžiciach; zelené krmivo, ktoré by ste mali králikovi podávať iba v malých dávkach a dávať pozor na to, aby nebolo pre neho jedovaté; zelenina a ovocie králikovi umožňujú prísun potrebných vitamínov, ale musíte dávať pozor na jedovaté plody, akými sú všetky nezrelé plody, všetko kôstkové ovocie, kučeravý kel, biela a červená kapusta a karfiol, ktoré obsahujú látku, ktorá rozkladá králikom krv; suché pečivo, pri jeho podávaní by ste mali znížiť príjem jadrového krmiva. Súčasťou králikovho trávenia je aj tzv. Koprofágia. Králik v noci vylučuje trus, ktorý je svetlejší a mäkkší ako normálny trus a naplní si ním svoj žalúdok až do jednej tretiny. Tento trus obsahuje 3-4-krát viac vitamínu B a životne dôležité baktérie, ktoré mu pomáhajú pri trávení potravy. Jeho požívaním si tiež reguluje obsah síry v svalstve, mozgu, pečeni a v krvi. Pri jej zastavení nastávajú ochorenia. Ak chováte králika v dome alebo v byte, tak by mal mať drôtenú kletku s umelohmotným vysúvacím dnom, ktoré musí byť vysoké aspoň 15 cm, keďže králik veľmi rád hrabe. Kletka by mala mať rozmery 1x0,5 m. Súčasťou každej kletky musí byť podstielka napr.: papier, pelety, hobliny atď.. Musíme však dbať na to, aby podstielka nebola prašná a aby sala moč.

Ďalej sú to senník, napájačka alebo miska na vodu, miska na jedlo a domček. Na to, aby sme králik prevezli (napr.: ku veterinárovi) potrebujeme prepravku a cez letné dni ho môžeme dať von do vonkajšieho výbehu. Vonku ale môže dostať rôzne choroby, ktoré prenášajú komáre a rôzne roztoče (napr.: myxomatóza) alebo rôzne vírusové, infekčné alebo kožné choroby (napr.: svrab, králičí mor, ochrnutie) a taktiež obyčajné choroby (napr.: nádcha, úpal). Našťastie na väčšinu týchto chorôb existuje vakcína. Ak by však aj tak dostal králik nejakú chorobu, treba navštíviť veterinára. A ako to už býva, každý králik raz zostarne. Považuje sa za starého od piatich rokov. Pri dobrej výžive a starostlivosti sa môže dožiť 8 rokov. Vo voľnej prírode sa toľko nedožijú. Staré králiky pomalšie reagujú a šelmy a dravé vtáky ich oveľa skôr spozorujú a chytia. Všetky králiky sú do posledného dňa svojho života zdravé a čulé. Väčšinou uhynú v noci. A k akým zmenám v starobe dochádza? Králik je pokojnejší, dáva prednosť kletke pred útekem. Keď sa o neho dobre staráme, králiky majú v starobe krásnu lesklú a hebkú srst'. Farba trochu vybledne. Treba mu dávať seno, zeleň, šŕavnaté krmivo a vodu na pitie. Starší králik nezanedbáva pravidelnú očistu. Typické choroby sprevádzajúce starnutie nie sú známe. Staré králiky väčšinou hynú na poruchy tráviaceho systému alebo nádorového ochorenia. Zatiaľ nie je preskúmané, či so starobou králik stráca sluch, čuch a zrak.

Ja a Grace

Zoznam zdrojov:

www.trpasliciekraliky.sk

www.wikipedia.org

Hladkanie Grace.

Včelárstvo

Alica Janíčková, 1.BA

Kľúčové slová : včely, med, zákonitosti, hierarchia, včelárstvo

Abstrakt:

V mojej práci chcem ukázať ľuďom, že včelárstvo a výroba medu nie je taká jednoduchá, ako sa zdá. Chcem ukázať, že včely sú veľmi pracovité. Vyznačujú sa svojou presnou hierarchiou.

Keywords: bees, honey, regularities, hierarchy, beekeeping

Abstract:

In my work I want to show the people that beekeeping and making honey is not so easy. I would like to show that bees are very industrious. They are characterized by their accurate hierarchy.

Včely patria medzi najslobodnejšie žijúce tvory na svete, vyznačujú sa vysokou morálkou, disciplínou a dokonale presnou hierarchiou.

Matka zisťuje dopĺňovanie včelích generácií kladením vajícok do včelami pripravených plastových buniek. Vypúšťa feromón, ktorý je vo včelstve nevyhnutný pre udržanie súdržnosti a pospolitosti.

Poslaním trúdov je predovšetkým sprostredkovať genetickú informáciu k zachovaniu druhu.

Robotnice - ich pracovné zaradenie sa mení podľa ich veku a podľa vývoja ich vnútorných žliaz. Včela najprv pracuje ako upratovačka, ale keď jej dorastie kojaca žľaza, stáva sa dojičkou.

Monoflórnosť - ide o vlastnosť, kedy včela nestrieda kvety rôznych rastlín, ale vyhľadáva len ten druh kvetu, ktorý navštívila po prvý raz.

Kolektívna a individuálna obrana rodiny - Včelstvo vyhodnotí, či ochrana vyžaduje iba obetovanie niekoľko jedincov k likvidácii nezvaného host'a, alebo naopak kolektívny nástup obrancov pre intenzívnejšiu ochranu spoločenstva.

Zákon zachovania rodu - Pokiaľ sa jedná o agresora v oblasti hmyzu, napríklad sršeň, včely kolektívne obalia telo sršňa svojimi telami a okamžite začnú zvyšovať svoju teplotu až na 40 stupňov. Zložitejšia obrana je u väčšieho savca, ktorým je myš, medveď alebo človek. Tu včely nasadzujú žihadlový útok, ktorý agresora otupí, vo veľa prípadoch aj usmrť veľkým počtom žihadiel.

Spracovanie produktov - Suroviny prinášané robotnicami spracúvajú mladé úľové včely. Uloženie zásob v úli sa riadi presnými pravidlami. Zrelý med je vždy ukladaný nad plodové teleso spoločne s peľom. Okolo plodu včely vytvoria peľový veniec v šírke okolo 10 cm. Nad týmto vencom sú zaviečkovanie medné plášte. Včely to nikdy neurobia obrátene.

Regulácia tepla v úli - Včely vytvárajú teplo pomocou svojich prsných svalov. Jednotlivé včely sa dajú dokopy a pritiskú sa k plášťu. Takto vzniká tepelný koberec, ktorý ohrieva plášť s plodom. Individuálne teplo vytvárajú tiež topičky. Vlezú do prázdnych buniek v plodovom plášti, ktoré sú pre ne vyhradené a začnú pohybovať prsnými svalmi. Týmto spôsobom sa oteplí až na 37 stupňov. Topia (zohrievajú) tak dlho, dokým sa nevyčerpajú. Nad nimi sú včely záchrankyne, ktoré topičky v pravý čas z bunky vytiahnu a nakrmia. Do prázdnej bunky ihneď vojde iná topička a dej sa opakuje.

Dorozumievacie schopnosti včiel - Pomocou tančekov včely dokážu zdieľať svojim družkám rôzne informácie o kvete, vzdialenosti pastvy a smere letu, cukornatosti nektáru a podobne.

Zákon identity - Každá včelia rodina má svoju charakteristickú vôňu. Každá včela je pred vstupom preverovaná strážnikmi, ktorí ich očuchávajú svojimi tykadlami. Pokiaľ zistia inú vôňu, včelu do úľa nepustia.

Čistota a osobná hygiena - Medzi základné vlastnosti včiel patrí čistý pud. Včely vynášajú všetko poškodené, usilovne čistia plášte, steny úľa, svoju matku, trúdov aj samy seba.

Človek a včely - Dlhodobým pozorovaním začali chápať ich zákonitosti a na ich základe začali prispôbovať ich príbytok.

Druhy medu: kvetový, repkový, agátový, lipový, malinový, d'atelinový.

To, čo včely v prírode zbierajú, je ešte len východisková surovina pre tvorbu skutočného medu. "Med je sladká látka, ktorú tvoria včely z nektáru alebo iných sladkých štiav získaných zo živých rastlín. Obohacujú ju látkami zo svojho tela, vo svojom tele ju premieňajú, ukladajú do plástov a tam nechávajú dozrieť."

Vosk - Včelí vosk je produkt voskotvornej žľazy robotníc. Jej aktivita je za normálnych okolností najvyššia medzi 9.-18. dňom života robotnice. Ak má ale včelstvo nedostatok staviteľiek, môžu staršie včely činnosť žľazy obnoviť (zmenou potravy).

Peľ - Peľ je bohatý na vitamíny, minerály a stopové prvky. Ich zloženie však veľmi kolíše podľa druhu rastlín, z ktorých pochádza. Obal peľového zrna je veľmi odolný. Pre ľudské využitie látok obsiahnutých v peľi je pred jeho konzumáciou potrebné narušiť vrchnú vrstvu.

Propolis - Včely zbierajú na stromoch živicu, do ktorej pridávajú výlučky svojich žliaz. Včely používajú propolis v dvoch základných formách: riedky a hustý.

Vývojové etapy človeka

Jobusová Lenka, 1. ročník

Kľúčové slová: pôvod človeka, prví predchodcovia človeka, homo habilis, homo erectus, homo sapiens, homo sapiens sapiens

Abstrakt

V tejto práci som sa zamerala na vývoj ľudského tela od začiatku života na tejto planéte. Prví predchodcovia človeka sa pravdepodobne objavili v treťohorách. Museli sa prispôbiť na život v dobe ľadovej. Veľké zvieratá ako mamuty im poskytovali mäso. Prví predchodcovia človeka boli ramapitekus a australopitekus. Žili 16 - 8 miliónov rokov dozadu. Potom to bol homo habilis, homo erectus, homo sapiens a homo sapiens sapiens.

Keywords: origin of man, first human ancestors, homo habilis, homo erectus, homo sapiens, homo sapiens sapiens

Abstract:

In this paper I focused on the development of the human body from the beginning of life on this planet. The first human ancestors probably appeared in Tertiary. They had to adapt to life in the Ice Age. Big animals like mammoths provided them meat for eat. The first human ancestors were ramapitecus and australopitecus. They lived 16 – 8 millions years ago. Then it was homo habilis, homo erectus, homo sapiens and homo sapiens sapiens.

Prvé známky celkového života na Zemi sa objavili už v období prahôr, ale živočíchy, ktoré označujeme ako prvých predchodcov človeka, sa na Zemi objavili pravdepodobne až v treťohorách. Toto obdobie charakterizuje neustále striedanie oteplenia a doby ľadovej. V tých časoch ľadovce pokrývali asi 30 percent povrchu Zeme. Žili tu mohutné živočíchy pokryté srstou, ktoré sa stali jedným zo zdrojov potravy vtedajších ľudí. Mamuty, nosorožce či losy a soby poskytovali vtedajším ľuďom okrem mäsa aj materiál na stavbu príbytkov (kosti, kožušiny) a ošatenie.

Keď nastalo oteplenie, ľadovce ustúpili na sever a územie sa pokrylo stromami a krovinami – vznikli savany.

Ramapitekus - bol prvý vzdialený predok ľudí, ktorý žil asi pred 16 - 8 miliónmi rokov a jeho výška bola medzi 100 - 110 cm. Oveľa väčší sa podobal na ľudoopa ako na dnešného človeka, ale celý rad anatomických zvláštností svedčí o tom, že ako prvý vykročil smerom, ktorý viedol od ľudoopov k človeku. Zdržoval sa v malých tlupách, v ktorých neboli pohlavné zväzky. Zuby ramapiteka svedčia o tom, že sa živil inak ako ostatní ľudoopy. Iné praveké druhy uprednostňovali mäkké plody, ale ramapitek sa živil výdatnou a tvrdou stravou.

Australopitekus - („južná opica“) pokladali vedci dlho za spojovací článok medzi ramapitekom a rodom Homo. Dnes už niektorí bádatelia túto myšlienku spochybňujú. Australopitekov chápu ako vedľajšiu vetvu na ceste k človeku, ktorá vymrela. Pred štyrmi až jeden a pol milióna rokmi mali na africkom kontinente svoju vlast' traja rôzni príslušníci tohto rodu: **Australopithecus africanus** - žil na juhu a na východe Afriky, jeho telesná výška bola 1,20 – 1,25 m a hmotnosť 35 – 40 kg.

Australopithecus robustus - rovnako žil na juhu a na východe Afriky, meral 1,50 – 1,55 m a vážil 60 – 70 kg.

Australopithecus boisei - známy je tiež ako *Paranthropus boisei* alebo *Zinjanthropus*.

Všetky tri druhy boli vzpriamene chodiaci dvojnožci, ako dokazuje stavba ich kostry. Živili sa prevažne rastlinnou potravou, alebo malými ulovenými zvieratami, ktoré si pravdepodobne delili na menšie časti pomocou jednoduchých nástrojov, napr. polámanými kosťami zvierat alebo ostrými zubami.

Homo habilis - v preklade znamená človek zručný, pretože ako prvý používal jednoduché nástroje. Vyskytoval sa najmä v dnešnej Keni a severnej Tanzánii. Jeho lebka sa už prekvapujúco podobala hlave súčasného človeka. Objem mozgu mal približne 550-800 cm³. Na bytosť vysokú len 1,20 – 1,25 m s ľahkou telesnou stavbou bol jeho mozog mimoriadne dobre vyvinutý. Mal vyššie a vypuklejšie čelo ako australopitékovia a už takmer stratil aj masívne nadočnicové oblúky. V porovnaní s jeho súčasníkmi mal aj lepšie vyvinuté ruky. O tom svedčí cieľavedomá výroba jednoduchých kamenných nástrojov, ktoré predstavovali veľký krok na ceste jeho premeny na človeka. *Homo habilis* už naozaj prekročil prah prechodu od zvierat'a na človeka.

Po australopitékoch a druhu *Homo habilis* nasledoval *Homo erectus*, čiže človek vzpriamený. Bol tak nazvaný kvôli svojej výrazne vzpriamenej postave oproti ostatným predošlým druhom. Dodnes nie je jasné, ako sa vyvinul zo svojich predkov. Niektorí vedci si myslia, že je to potomok australopitéka, ale v skutočnosti je jeho pôvod pravdepodobnejší z druhu *Homo habilis*. Ľudia druhu *Homo erectus* sa postupne objavili na rôznych svetových kontinentoch asi pred dvoma až jeden a pol miliónmi rokov. Príslušníci tohto druhu sa od seba mierne líšili kvôli geografickému prostrediu, v ktorom žili. Tak sa začali rozdeľovať na rôzne poddruhy:

Homo erectus modjokertensis, *Homo erectus erectus*, *Homo erectus heidelbergensis*, *Homo erectus leakeyi* a *Homo erectus pekinensis*. Na druh *Homo erectus* nadväzujú geologicky najstaršie formy *Homo sapiens*, teda človeka rozumného. Vyskytovali sa v rôznych častiach sveta a v rôznych typoch. Vedci sa domnievajú, že ľudský druh *Homo sapiens*, ku ktorému patrí moderný človek, sa po prvýkrát objavil pred 400 000 rokmi. Podľa oblasti výskytu sa rozdeľoval na rôzne druhy: *Homo sapiens steinheimensis*, *Homo sapiens neanderthalensis* a *Homo sapiens cro-magnon*. Boli vynikajúci lovci, v tlupách lovíli dokonca mamuty, jaskynné medvede a inú vysokú zver. Mali rozmanité a precízne vypracované nástroje, prispôsobené na jednotlivé účely. Títo ľudia si vytvorili loveckú mágiu. Vytvárali z hliny figúrky zvierat, ktoré prebodli šípami namiesto skutočných dravcov, a tak ich v predstavách zabili. V hlbokých jaskynných chodbách vznikali stovky obrázkov rôznych zvierat, ktoré mali pravdepodobne magický význam. Takto sa zrodilo prvé umenie. Najznámejšie jaskyne s takýmito tvorbami boli Altamira v Španielsku a Lascaux vo Francúzsku, kde vytvorili viacfarebné umelecké diela.

Homo sapiens sapiens nazývaný aj ako človek dnešného typu žil v rozmedzí 40 – 10 tisíc rokov dozadu. Väčšinou používal už čepeľovité nástroje, dokázal vytvoriť luk a šíp. Anatomicky sa moderní ľudia, ako je kromaňonec, nazývajú *Homo sapiens sapiens* a po prvýkrát sa vyvinuli v južnej časti Afriky približne pred 100 000 rokmi. Potvrdzujú to ľudské pozostatky z nálezísk ako je ústie rieky Klasies v južnej Afrike. Podobné pozostatky boli nájdené v Európe i v Ázii. Títo predchodcovia človeka začali ovládať svoje životné prostredie, ako možno pozorovať na spôsobe, akým začali konzumovať širšiu paletu potravín a kamenné nástroje sa stali zložitejšími, čo viedlo ku vzniku kombinovaných nástrojov.

Manželstvo

Juráková Jana, 2. ročník

Kľúčové slová : manželstvo, formy manželstva, náboženské pojmá manželstva, úloha manželstva v spoločnosti, záchrana

Abstrakt:

Hlavným cieľom práce je priblížiť manželstvo z viacerých hľadísk, čiže formy manželstva, pohľad z hľadiska náboženského a civilného, jeho úloha v spoločnosti či už v minulosti alebo súčasnosti. Ďalej sa ním budem zaoberať aj z právneho hľadiska, ale táto kapitola bude zameraná skôr na uzavretie manželstva a jeho prípadné ukončenie. Nakoniec sa budem venovať aj štatistikám týkajúcich sa tejto témy. Avšak nesiem zabudnúť aj na záchranu manželstva a aj na iné formy, ktoré fungujú na rovnakom princípe, ale majú len iný názov.

Key words: marriage, forms of marriage, the religious concept of marriage, the role of marriage in society, rescue

Abstract:

The main aim of the work is to approximate marriage in several points of view — that is, forms of marriage, the view from the aspect of religious and civil, its role in society in the past or at present. Furthermore, it will also deal with from a legal point of view, but this chapter will focus more on marriage and its eventual termination. Finally, we will also devote to statistics relating to this topic. However, I should not also forget the saving of the marriage, and also the other forms, which operate on the same principle but they have only a different name.

Manželstvo. Pre niekoho je to dnes možno zastaraná inštitúcia, pre niekoho možnosť sa obohatiť. Je to zvláštne, lebo ešte pred takými 50 rokmi to bola úplne normálna vec, až povinnosť. Preto som si vybrala túto tému, aby som skúsila zistiť, kde sa stala chyba.

Manželstvo je vzťah, kde by medzi manželmi mala byť láska, dôvera, úcta, rešpekt, schopnosť odpúšťať a robiť kompromisy. Skrátka manželstvo je také, aké si ho sami vytvoríme. Neexistuje návod alebo recept na šťastné a harmonické manželstvo.

Niektorí by sa mohli odvolať napr. na Bibliu a to tvrdením: „Manželstvo je spojenie v jedno telo a v jednu dušu“. Ale moja otázka znie: „Je naozaj také, alebo by len malo byť?“ Samozrejme, že každý má iný názor. Dokáže dať Biblia návod ako spraviť z manželstva „jedno telo“? A je to vlastne jej úloha? Nie, Biblia a Písmo sväté učí. Nevytvára osnovu, ale učí vybrať si z ponúkaných možností.

Manželstvo je vzťah medzi osobami (obyčajne intímny a sexuálny), ktorý má štátne, spoločenské alebo cirkevné uznanie. Často sa vytvára prostredníctvom zmluvy alebo občianskoprávneho konania.

V niektorých krajinách (obzvlášť moslimských) je legálna polygamia, teda manželstvo muža s viacerými ženami. Vzácné sa vyskytuje manželstvo ženy s viacerými mužmi. V niektorých krajinách (napr. Španielsko, Kanada) je možné uzavrieť manželstvo medzi dvoma osobami rovnakého pohlavia, v iných krajinách je možné uzavrieť registrované partnerstvo, ktoré je veľmi podobné manželstvu.

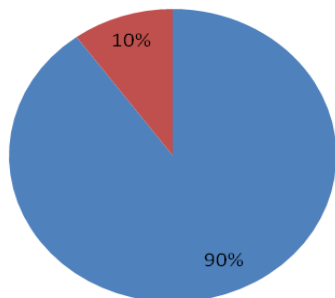
Je manželstvo podľa teba dôležité?

Moja hypotéza sa nepotvrdila, lebo 60 % opýtaných respondentov odpovedala na moju otázku možnosťou b- nie.

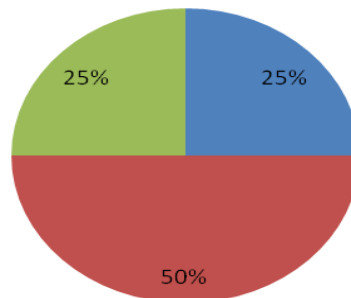
V akom veku by si chcel uzatvoriť manželstvo?

Moja hypotéza sa potvrdila, lebo polovica opýtaných respondentov odpovedala na moju otázku možnosťou b- 25 – 35 rokov

■ a) áno ■ b) nie

■ a) 18-25 ■ b) 25-35 ■ c) 35 a viac

Prvá pomoc

Lesayová Natália, 3. ročník

Kľúčové slová: prvá pomoc, prvé vyšetrenie, druhé vyšetrenie, vedomie, dýchanie, pulz, vonkajšie krvácanie

Abstrakt

Záchranár. Jedno z najzodpovednejších a z najstresujúcejších povolení vôbec. Rýchly odborný zásah hrdinov v červených uniformách neraz rozhoduje o živote a smrti. Prvá pomoc je bezprostredná, väčšinou laická pomoc poskytnutá zranenej alebo chorej osobe. Prvé vyšetrenie môže trvať do 30 sekúnd. Treba zistiť prítomnosť vedomia, dýchania, pulzu a vonkajšieho krvácania.

Druhé vyšetrenie má dve časti – anamnézu a vyšetrenie od hlavy po päty. Môže trvať 1-2 minúty. V priebehu vyšetrenia sa zopakuje meranie vitálnych funkcií.

Zdravotnícka laická prvá pomoc - je súbor základných odborných a technických zdravotníckych opatrení poskytovaných spravidla bez špecializovaných prostriedkov. Súčasťou laickej prvej pomoci je privolanie odbornej pomoci a starostlivosť o postihnutého do jeho odovzdania do zdravotníckeho ošetrovania.

Špecializovaná zdravotnícka záchranná služba môže prísť k postihnutému v priebehu 10-15 minút v mestách a v mimomestských podmienkach niekedy až o 20 minút.

Keywords: first aid, initial screening, secondary screening, awareness, breathing, pulse, external bleeding

Abstract:

Rescuer. It is one of the most responsible and most stressful permission at all. The quick intervention of specialist heroes in red uniforms often decides about life and death. First Aid is the immediate, most lay assistance provided injured or sick person. Initial procedure can take up to 30 seconds. It should detect the presence of consciousness, respiration, pulse and external bleeding.

Secondary examination has two parts - the history and examination from head to toe. It can take 1-2 minutes. During the tests measurement of vital signs should be repeated.

Lay health emergency - a set of basic scientific and technical health measures generally provided without specialized equipment. The lay first aid is calling for professional help and care for the victim to his transfer to medical treatment.

Specialized Medical Rescue Service can come to the affected during 10-15 minutes in urban and non-urban conditions, sometimes up to 20 minutes.

Použité zdroje:

<http://sk.wikipedia.org>

<http://www.zzz.sk>

Prirodzená alebo umelá krása?

Líšková Dominika, 3. ročník

Kľúčové slová: kozmetika, krása, plastické operácie, starostlivosť, pleť

Abstrakt

Cieľom tejto práce je poukázať na jednu z najdôležitejších vecí, hlavne v ženskom živote. Chcela by som zdôrazniť najmä dôležitosť čistenia a pre zaujímavosť vyvrátiť pár mýtov o kozmetike. Keď nebudeme dbať o našu pokožku, stane sa nezdravou a škaredou. Tým sa ukážeme akí sme, vonku či vnútri.

Keywords: cosmetics, beauty, plastic surgery, skincare, skin

Abstract:

The aim of this paper is to highlight one of the most important things especially in a woman's life. I would like to emphasize the importance of treatment and for interest refute some myths about cosmetics. When we will not care of our skin it will become unhealthy and ugly.

This is how we will show you what we are, outside or inside.

Prvý vedomý kontakt dievčaťa s kozmetikou je zvyčajne pri maľovaní pier a nechťov. V jednom prípade ešte v útlom školskom veku – podľa toho, kedy objaví čaro farebných fľaštičiek alebo krabičiek plných farbičiek staršej sestry alebo mamy. Vtedy je to ešte len spontánna zvedavosť. Až neskôr nadobudne používanie rúžu premyslenejší charakter a jeho vrcholom je rafinovaný make-up s jedným cieľom – urobiť sa zaujímavejšou, atraktívnejšou a krajšou. Ukázať sa a upútať na seba pozornosť. Ako povedal A. Maurois „Krása je znak relatívny, je v oku toho, kto ju vníma.“

Prirodzenosti nie je nikdy dosť – aj čo sa týka make-upu. Ak si stojíte za svojím typom, určite nebudete chcieť zo seba spraviť masku. Niet pochyb o tom, že make-up skrášľuje. No krycí krém, púder, očné tieň a všetky ostatné prípravky dekoratívnej kozmetiky skutočne vyniknú iba na pestovanej pleti. Znamená to: dôkladné každodenné čistenie, vhodné krémy a z času na čas aj niečo navyše. Krásna, zdravá a pružná pleť je jedným z najväčších darov prírody – alebo výsledkom pravidelnej a cielenej starostlivosti. Pleť je totiž veľmi citlivý organizmus, ktorý reaguje na všetko, čo zjeme, vypijeme, kadiaľ a kde chodíme, koľko a ako spíme, ako

teplo sa obliekame. Niektoré jej reakcie sú okamžité, iné prichádzajú postupne a niekedy si ich na prvý pohľad ani nevšimneme.

Naša pleť veľa vypovedá o tom, ako sa o ňu staráme, akú výživu a kozmetickú starostlivosť jej doprajeme. Rôzne nedokonalosti pleti od akné, pigmentových škvŕn, až po zníženú elasticitu, jemné vrásky, možno odstrániť vhodnou kozmetikou a dôslednou starostlivosťou.

Odvetvím kozmetiky sú aj plastické operácie. Plastická chirurgia zahŕňa mnoho typov rekonštrukčnej chirurgie, chirurgie ruky, mikrochirurgie a liečbu popálenín. Vo veľa prípadoch plastika zachránila človeku tvár alebo inú časť tela. Ide o popálenie alebo znetvorenie pokožky pri nehode. Mnohým ľuďom dala druhú šancu na lepší život. No nie vždy to býva tak, že po plastickej operácii sme krajší. Svedčí o tom mnoho ľudí, najmä celebrit. Chcú lepšie vyzerieť a tak si dajú zväčšiť pery, poprsie alebo napichať botox. Nie vždy to však dopadne dobre. So zvýšenou mediálnou pozornosťou na krásu a dokonalosť, celebrity a ďalší významní ľudia sa obracajú na plastickú chirurgiu stále viac a viac. Hoci médiá a reklama hrajú veľkú úlohu v živote mnohých ľudí, vedci veria, že posadnutosť vylepšovaním tela plastickou chirurgiou je spojená so psychickými poruchami. Ľudia, ktorým lekári už odmietajú vylepšovať ich zovňajšok, sú schopní vziať všetko do svojich rúk a urobiť to sami.

Jednou z najznámejších celebrit, ktoré tomuto podľahli je Jocelyn Wildenstein, známa ako Mačacia žena, Pete Burns, Melanie Griffith, Mickey Rourke alebo Donatella Versace.

Plastická chirurgia vám pomôže riešiť problém s ovisnutými prsiami, vráskami, či celulitídou. Takéto zákroky sú čoraz populárnejšie a dostupné, a to aj cenovo. Kým sa však rozhodnete podstúpiť niektorý z nich, zvážte všetky pre a proti a uveďte si, aké následky to môže mať pre vaše zdravie.

Literatúra :

Rudigerová Margit, Perfektný MAKE-UP, ISBN 80-7118-089-0

EVA to najlepšie, ISBN 80-85258-10-2

<http://www.cajova.com/>

<http://tajomstvaegypta.blog.cz/>

<http://www.kankan.sk/>

<http://www.etani.sk/>

Voda

Veronika Madunická, 1. ročník

Kľúčové slová: voda, minerálna voda, tvrdá voda, pitná voda, použitie, skupenstvá vody, kúpanie

Abstrakt

Cieľom mojej práce bolo oboznámiť čitateľov s vodou a jej využitím. Voda je v našom živote veľmi dôležitá, no mnohí ľudia ju považujú za samozrejmosť. A preto moja práca pozostávala aj z ankety, ktorá bola rozdelená na dve časti. Prvou časťou ankety som chcela zistiť, aké vedomosti majú študenti o vode. Druhá časť bola vytvorená pre tých, ktorí pijú minerálne vody. Touto časťou ankety som chcela zistiť, prečo respondenti pijú minerálnu vodu a s akou sa v domácnosti najčastejšie stretávajú.

Keywords: water, mineral water, hard water, drinking water, use, states of water, bathing

Abstract

The purpose of my work was to familiarize readers with water and its using. Water is very important in our life but many people take it for granted. Therefore, my work also consists of public opinion poll which was divided into two parts. In the first part of a survey I wanted to find out what knowledge of water students have. The second part was created for those who drink mineral waters. In this part of the survey I wanted to find out why respondents drink mineral waters as such what kind of water is the most frequently in their households.

Voda je chemická zlúčenina vodíka a kyslíka. Je základnou podmienkou pre existenciu života na Zemi. Za normálnej teploty a tlaku je to bezfarebná, číra kvapalina bez zápachu a chuti. V prírode sa vyskytuje v troch skupenstvách:

- v pevnom (sneh, ľad)
- v kvapalnom (voda)
- v plynnom (vodná para).

Je najrozšírenejšou látkou na Zemi. Je podstatnou zložkou biosféry a má popri pôde prvoradý význam pre zabezpečenie výživy ľudstva.

Je základnou zložkou biomasy, hlavným prostriedkom pre transport živín, pre ich prijímanie a vylučovanie.

Pre rastliny je významné nielen jej celkové množstvo za rok, ale tiež výskyt a rozdelenie vo vegetačnom období vzhľadom na ich rastové fázy.

Pre mnohé živočíchy je voda priamo životným prostredím.

Voda má chemický vzorec H_2O a jeho novší systémový názov je *oxidán*.

Časť vody sa dostáva do podzemia, kde sa potom zhromažďuje ako podzemná nádrž. Neskôr z tejto nádrže vytryskne prameň, ktorý môže obsahovať minerálne látky. Aj voda má svojich obyvateľov. Sú nimi prevažne ryby, ale aj plazy, obojživelníky, cicavce, hmyz a niektoré druhy rastlín.

Voda v kvapalnom skupenstve sa delí na potôčik, potok, riečku, rieku, prírodnú vodnú nádrž, umelú vodnú nádrž, podzemnú vodnú nádrž, pleso, jazero, more a oceán. Voda vo vodných nádržiach sa zvyčajne nehodí na pitie. Musí najprv prejsť čistiacim zariadením, v ktorom sa z nej odstráni choroboplodné zárodky a iné škodlivé zložky. Často sa v nej rozpúšťa chlór,

lebo zabíja baktérie a vírusy. Drobné nečistoty, ktoré klesajú na dno obrovských zásobníkov vody, sa odstraňujú filtrami zo štrku a piesku.

Telo človeka tvorí približne 60 - 70% vody a to v podobe krvi a iných kvapalných látok. Nik nemôže prežiť bez vody viac ako 4 dni. Ľudia potrebujú vodu v domácnostiach, továrňach i pri poľnohospodárskych prácach.

Voda sa tiež používa vo vodných elektrárnach. Elektrická energia z vodných elektrární predstavuje lacný zdroj energie v mnohých krajinách sveta. Napríklad v Kanade je 66% výroby energie kryté výrobou z vodných elektrární a v Nórsku je to dokonca 99%.

V mnohých oblastiach, ako napríklad vo východnej Afrike, je nedostatok dažďových zrážok a panuje v nich sucho. Nerastú tam takmer žiadne rastliny a zvieratá i ľudia zvädzajú neustály boj o prežitie.

Druhy vody podľa obsahu rozpustených minerálnych látok:

- Destilovaná - je zbavená minerálnych látok

- Mäkká - obsahuje málo minerálnych látok

- Tvrdá - z podzemných prameňov, obsahuje viac minerálnych látok

- Minerálna - Podľa obsahu celkových rozpustených tuhých látok (RL) sa prírodné minerálne vody členia na:

- veľmi nízko mineralizované (s obsahom RL do 50 mg/l)
- nízko mineralizované (s obsahom RL 50 - 500 mg/l)
- stredne mineralizované (s obsahom RL 500 - 1500 mg/l)
- vysoko mineralizované (s obsahom RL 1 500 - 5 000 mg/l)
- veľmi vysoko mineralizované (s obsahom RL 5 000 - 15000 mg/l)
- solanky (s obsahom RL nad 15000 mg/l)

Druhy vody podľa účelu použitia:

- Úžitková - v priemyselných závodoch, v potravinárstve sa vyžaduje dezinfikovaná voda (chlórovanie, ozonizácia, ožarovanie ultrafialovým žiarením)

- Napájacia - voda pre parné kotle, zbavená minerálnych solí, aby nevznikol kotlový kameň, ktorý zanáša potrubie

- Pitná - je vhodná na každodenné použitie, je zbavená nečistôt, obsahuje vyvážené množstvo minerálnych látok tak, aby neškodili zdraviu

- Odpadová - odpadová voda je znečistená voda, ktorá vzniká v priemysle, v poľnohospodárstve, v domácnostiach, nemocniciach, laboratóriách atď. Čistí sa v čistiarnach odpadových vôd. Veľké závody majú vlastné čistiarne odpadových vôd. Obce odvádzajú odpadovú vodu do najbližších čistiarní odpadových vôd.

Zoznam zdrojov :

www.infovek.sk

www.bigcichlids.6f.sk

www.kvalitavody.sk

Internet

Denisa Masárová, 1. ročník

Kľúčové slová: internet, Facebook, socializácia, Mark Zuckerberg, závislosť

Abstrakt

V mojej práci som chcela priblížiť využívanie internetu, bez ktorého si nevie väčšina z nás bežný deň ani predstaviť. Pre niektorých sa sociálne siete stali závislosťou a všetok svoj voľný čas venujú chatovaniu so svojimi známymi aj neznámymi bez vnímania času a reality. Čas, ktorý trávia pri počítači, by mohli využiť efektívnejšie.

Keywords : Internet, Facebook, socialization, Mark Zuckerberg, dependency

Abstract:

In my work, I wanted to show you advantages and disadvantages of using the internet. For some people, social networks have become dependence and all their free time they spend by the chatting with known and unknown people without perception of the time and reality. Time that they spend on the computer, they should use more effectively.

Približne od polovice 60. rokov nášho storočia začali používatelia rozmýšľať o tom, ako jednotlivé počítače navzájom spojiť. S prvou myšlienkou siete prišiel Bob Taylor v roku 1966 a na jeho základe sa začalo pracovať na vzniku počítačovej siete Arpanet. V októbri 1972 prezentovali ARPANET na konferencii vo Washingtone, kde spojili 40 rôznych počítačov na 40 rôznych miestach. Až v roku 1982 bol prijatý protokol a vzniká Internet.

Sociálna sieť je webová stránka, ktorá slúži na nadväzovanie a udržiavanie kontaktov. Každý užívateľ sociálnej siete si vytvorí svoj profil, v ktorom sa nachádzajú základné informácie o ňom. Vďaka týmto informáciám používatelia sociálnej siete dokážu nadväzovať vzťahy s inými používateľmi.

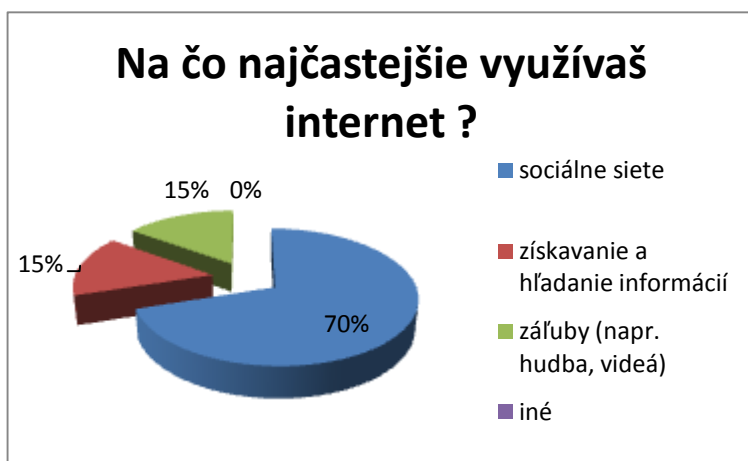
Všetko ohľadom Facebooku vytvoril Mark Zuckerberg, študent Harvardu, 4. februára 2004. Jeho novinka zabezpečujúca združovanie ľudí a rýchlu komunikáciu zaujala tak veľmi, že časom o ňu prejavili záujem ďalšie americké univerzity. Po nejakom čase sa adresa facebooku pretvorila až na konečnú adresu facebook.com, ako ju dnes poznáme. V septembri 2006 sa sociálna sieť stala dostupnou pre širokú verejnosť. Facebook je veľmi obľúbenou sociálnou sieťou a pritom nemá žiadne prevratné technológie, len využíva tie najpoužívanejšie.

Pravdy a zaujímavosti o Facebooku :

- Približne štvrtina zamestnávateľov odmietla žiadosť o prácu potom, ako si prezreli ich profily na Facebooku.
- Facebook je dostupný v 76 jazykoch a z toho je šesť indiánskych dialektov.
- Ľudia prostredníctvom sociálnej siete Facebook každých 20 minút pošlú viac ako dva milióny správ.
- Najstaršou používateľkou Facebooku je 104-ročná Lillian Lowe, ktorá pochádza z Walesu. Využíva ho najmä na kontaktovanie detí, vnukov a pravnúčiek.

- V priebehu každej minúty ľudia označia na Facebooku 66 168 fotografií.
- Na Facebook sa prostredníctvom mobilného telefónu pripája približne 200 miliónov používateľov.

Vytvorila som anketu, na ktorú mi odpovedalo 20 ľudí (vek 15-16). K anketovým otázkam som vytvorila orientačné grafy, na ktorých sú znázornené odpovede. Na prvú otázku „Na čo najčastejšie využívaš internet“, bolo najčastejšou odpoveďou sociálne siete, sú to 2/3 z opýtaných. 1/3 odpovedala, že internet využíva na záľuby a získavanie informácií, či už pri robení nejakých prác do školy, alebo z vlastného záujmu. Nikto z opýtaných nemá nejaké špecifické využívanie internetu. Pri spracovávaní ankety som zistila, že jeden z opýtaných mi zaškrtnol odpoveď – záľuby a do zátvorky za to napísal Facebook. Je smutné, že dotýčny trávi veľa času na Facebooku a pri tom nevie, že je to sociálna sieť.

Choroby

Miháliková Ľubica, 3.ročník

Kľúčové slová: choroba, prevencia, prieskum, riešenie

Abstrakt

V mojej práci som sa zaoberala problematikou, týkajúcou sa rozličnými ochoreniami. V teoretickej časti som charakterizovala jednotlivé typy chorôb a zhrnula som poznatky, týkajúce sa formy prevencie. Praktická časť pozostávala z prieskumu, ktorého cieľom bolo zistiť postup a dĺžku liečenia študentov z vybranej školy.

Keywords: disease, prevention, exploration, solution

Abstract

In my work I dealt with issues related to various diseases. In the theoretical part I described the different types of diseases and I summarized the findings concerning the form of prevention. The practical part consisted of a survey that determined the length of the healing process of students from the selected school.

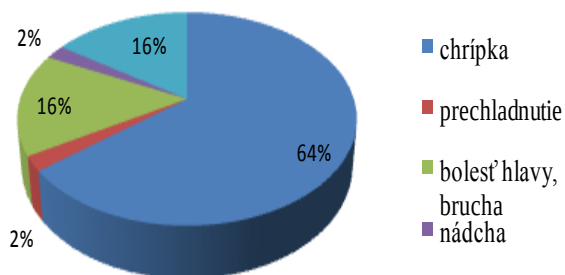
Choroba, pochádza z latinského slova – morbus – čo znamená poruchu zdravia, presnejšie poruchu telesných, kognitívnych, sociálnych i psychických funkcií, ktoré negatívne ovplyvňujú výkonnosť a zdravie organizmu. Je to súhrn reakcií organizmu na vplyv činiteľov, ktoré môžu vyvolať poškodenie organizmu. Choroba je spojená s oslabením napadnutého

organizmu alebo jeho časti. Vzniká porušením rovnováhy medzi organizmom a prostredím. Každá choroba má svoje prejavy a príznaky. V teoretickej časti som podrobnejšie rozobrala štyri druhy najčastejších ochorení a to: dedičné choroby, infekčné choroby, detské choroby a civilizačné choroby. Taktiež teoretická časť pozostávala z rád domáceho lekára, kde bolo možné dozvedieť sa viac z oblasti domáceho liečenia prírodnými zdrojmi. V praktickej časti, v ktorej som sa zamerala na školu Gymnázium Jána Baltazára Magina vo Vrbovom, som zistila množstvo zaujímavých posudkov na danú problematiku. Študenti sa mali možnosť stretnúť s chorobami v rôznych formách. Mala som možnosť zistiť, aké sú najčastejšie postupy po vypuknutí ochorenia a ako sa pred ochorením bránia, čiže aký druh prevencie využívajú. Zaujímavým poznatkom, ktorý som získala z ankety, bolo vyjadrenie študentov, čo robia ako prvé v prípade, keď ochorejú. Väčšina študentov v prípade ochorenia čaká, kým choroba prejde sama. Návštevu lekára využívajú až keď si s daným ochorením nedokážu pomôcť a teda liečba ochorenia je náročnejšia a časovo dlhšia.

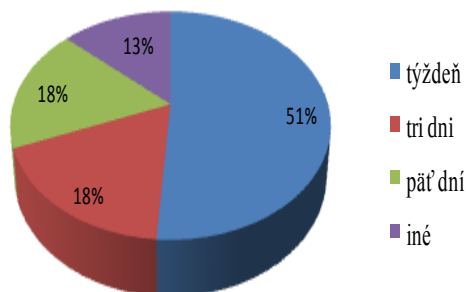
Anketa pozostávala z piatich otázok. Otázky sa týkali nie len doby, počas oslabenia organizmu, ale i foriem liečenia, ktoré pri chorobe využívajú.

Dôležitosť vyšetrenia lekára v živote chorého nadobúda vážnosť až pri ochorení typu ako napríklad chrípka, ktorú v ankete označilo 65% respondentov. Ďalej boli respondentmi vybrané: prechladnutie (2%), bolesť hlavy, brucha (15%), nádcha (2%). Taktiež mali možnosť uviesť odpoveď iné, ktorú uviedlo 16% respondentov. Medzi tieto odpovede patrili napríklad obličkové kamene, angína a mnoho ďalších.

V akom prípade je pre vás prvoradé vyšetrenie u lekára?

Za aký čas sa zvyčajne vyliečite?

Doba liečby vo väčšine prípadov trvá zvyčajne týždeň ako uviedla väčšina respondentov (51%). U niektorých trvá liečba 3 – 5 dní ako uviedlo 18% opýtaných. Keďže doba liečenia je u každého individuálna, rozhodla som sa zakomponovať medzi odpovede aj možnosť iné, na ktorú odpovedalo 13% respondentov.

Literatúra:

1. Hoffman, M., Metacalf, E.: 1000 Rád domáceho lekára. 1. vydanie, Bratislava: Reader 's Digest Výber Slovensko, s.r.o. 2008, s. 448, ISBN 978-80-8097-006-2
2. Doctors Book of Home Remedies, : Domáci lekár – tisíce návodov a postupov, ako doma liečiť rôzne choroby a neuhy. 1.vydanie, Bratislava: Parsons/ Walton /Press 2004, s. 656, ISBN 80-88983-41-X
3. Richter, J.,: Liečenie prírodnými štavami. Eko – konzult Bratislava 2001, s. 160, ISBN 80-88809-02-9

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Choroba>

<http://primar.sme.sk/c/4117167/choroby-ochorenia-clenenie-chorob.html>

<http://www.zdravie.sk/choroba/251/obezita>

Život Konštantína a Metoda

Silvia Miklovičová, 2. ročník

Pozn.: Autorka získala druhé miesto na krajskom kole SOČ v odbore História, politológia, filozofia, právne vedy.

Kľúčové slová: Konštantín, Metod, Veľká Morava, staroslovienčina, Rím, Proglas

Abstrakt

Cieľom mojej práce bolo opísať život Konštantína a Metoda. V práci som sa zamerala najmä na misiu na Veľkej Morave. Túto prácu som si vybrala, pretože tento rok oslavujeme 1150. výročie príchodu Konštantína a Metoda na naše územie. Chceme, aby sa ľudia o týchto bratoch a misii čo najviac dozvedeli, pretože ovplyvnila našu históriu a ďalší vývoj krajiny.

Keywords: Constantine, Metod, Great Moravia, staroslovienčina, Rome, Proglas

Abstract

The purpose of my work was to describe the life of Constantine and Metod. In this work I focused mainly on mission to Great Moravia. I chose this work because this year we will celebrate 1150th Anniversary Constantine and Metod's coming to our area. I want that people know about these brothers and their mission, because Constantine and Metod influenced our history and had a massive impact on development of our country.

Konštantín a Metod sa narodili v druhom najvýznamnejšom meste Solún (dnešné Grécko) a mali 5 súrodencov. Konštantín bol najmladší zo všetkých siedmych detí, narodil sa v roku 827 bol mimoriadne nadaný ako aj jeho starší brat Metod. Študoval filozofiu, literatúru a kresťanské učenie. Ovládal grécky i sloviensky jazyk. Bol jedným z najvzdelanejších ľudí tej doby. Plnil diplomatický a christializačné misie z poverenia byzantského cisára. Metod, rodným menom Michal, sa narodil v roku 815. Našiel záľubu v právnických vedách, ktoré vyštudoval v Konštantínopole. Cvičil a zdokonaľoval sa v slovienskom jazyku. Bol mníchom a predstaveným kláštora na hore Olymp v Malej Ázii. Taktiež pôsobil v diplomatických službách cisára. Mal vynikajúce organizačné a administratívne schopnosti. O ich rodičoch vieme, že boli urodzeného pôvodu. Otec bol vysoký byzantský štátny úradník- drungarios. O ich matke nevieme nič iba to, že sa volala Maria.

V polovici 9. storočia bola Byzancia politicky stabilná a kultúrne rýchlo napredovala. Uskutočňovala svojráznu kultúrnu expanziu nasmerovanú nielen na Slovanov, ale aj na Arménsko, Gruzínsko, Taliansko, chazarský kaganát a arabský svet. Náboženstvom, umením a literatúrou ovplyvňovala Východ aj Západ. Misijná činnosť pre iné národy sa menila na štátnu politiku a zo solúnskych bratov sa stali jej praktickí realizátori.

Jedna zo známejších misií solúnskych bratov, bola misia u Chazarov. Cesta bola vykonaná na základe žiadosti vládcu Chazarov. Bola úspešná a veľkým prínosom misie bolo, že práve vďaka ceste k Chazarom Konštantín našiel aj pozostatky sv. Klimenta.

Misia na Veľkej Morave sa uskutočnila hlavne vďaka panovníkovi Rastislavovi, ktorý sa rozhodol pozvať do svojej krajiny učencov, ktorí by vysvetlili jeho ľudu vieru v reči, ktorej rozumejú. 5. júla 863 Konštantín a Metod prichádzajú na naše územie. Konštantín vytvoril písmo hlaholiku a staroslovenčinu zvolil za jazyk, ktorý sa bude počas misie využívať. Bratia

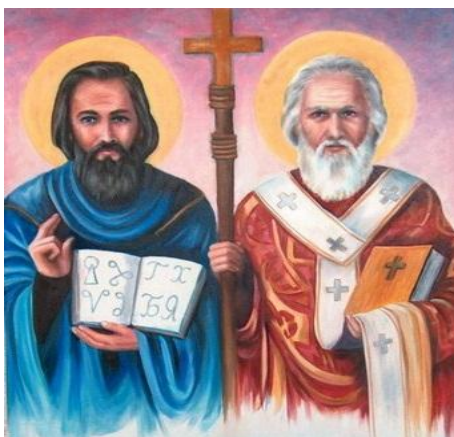
založili Veľkomoravské učilište. Od začiatku museli čeliť kritike bavorských kňazov, ktorí sa báli, že stratia vplyv v krajine.

V roku 867 sa rozhodli vykonať cestu do Ríma, aby tam obhajovali staroslovienčinu ako liturgický jazyk. Cestou sa zastavili aj v Blatenskom kniežatstve u Kočeľa. Úspechom cyrilometodskej práce je dišputa solúnskych bratov s trojjazyčníkmi v Benátkach koncom roku 867 a obrana slovanského jazyka a bohoslužby. Potom ako porazili trojjazyčníkov pokračovali v ceste do Ríma. Pápež ich prijal a po Konštantínovej rozprave dovolil používať staroslovienčinu, misiu pochválil a nechal vysvätiť mladých kňazov. Konštantín bol vyčerpaný a chorý. Vstúpil do kláštora, kde prijal rehoľné meno Cyril a v roku 869 zomiera. Metod sa vracia na Veľkú Moravu už ako jej prvý arcibiskup. Bol zajatý na rozkaz bavorských kňazov a väznený skoro 3 roky. Po tom ako Veľká Morava porazila Východofranskú ríšu sa pápež odvážil pomôcť Metodovi. Metod bol prepustený a vrátil sa k svojmu pôvodnému poslaniu.

Po návrate na Veľkú Moravu mu robil problémy Wicking kvôli, ktorému znovu musel odísť do Ríma obhajovať domácu liturgiu. Pápež Ján VIII. potvrdil Metodove funkcie a úlohy a Svätoplukov ľud vzal pod ochranu.

Metod strávil posledné roky života výchovou svojich žiakov a prekladateľskou činnosťou. Zomrel 6.4.885. Jeho smrť oplakávala celá Veľká Morava. Považovali ho za svojho pastiera a učiteľa ľudu. Jeho smrť znamenala pohromu pre domácu liturgiu. Metodovi žiaci boli uväznení alebo vyhnaní z krajiny.

Najvýznamnejšie diela, ktoré bratia preložili do staroslovienčiny boli Evanjeliár, Breviár, Oktoich, Starý a Nový zákon, Misál a Zákon sudnyj ľudem. Proglas je 1. slovanská báseň, v preklade znamená Predslov k staroslovienskemu prekladu Biblie. Konštantín v ňom poukazuje na potrebu počúvať Božie slovo v jazyku, ktorému ľud rozumie.

Literatúra:

<http://www.litcentrum.sk/31745>

<http://slovakparish.ca/c+m.htm>

<http://referaty.aktuality.sk/konstantin-a-metod-na-velkej-morave/referat-5919>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Cyril_a_Metod

Marsina, R. a kolektív autorov. : Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov II., Vydalo Literárne informačné centrum Bratislava, 1999, ISBN 80-85501-16-3, 311 strán

Richard Marsina. : Cyril a Metod, Lúč, 2002, ISBN 80-7114-369-3, 71 strán

Islam

Iveta Mrázová, 1.ročník

Kľúčové slová: islam, Korán, Biblia, Alah, Boh, 5 piliérov viery, Hadždž, Mekka, mešita, kostol, modlitba, Sunniti a Šiiti, Islam očami kresťanov, Islam očami Miriam

Abstrakt:

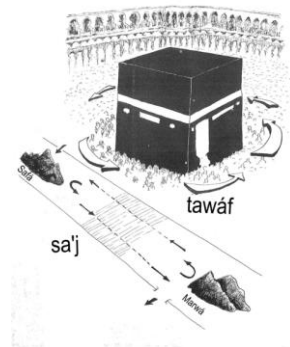
V mojej práci som sa zameriavala na náboženstvo islam, pretože je to zaujímavá téma. Od nás kresťanov je toto náboženstvo dosť odlišné a mnohí z nás ho odsudzujú. Ako ho vnímajú samotní kresťania? Aký je názor samotného moslima na toto náboženstvo? Väčšina ľudí si myslí, že islam je niečo zlé, niečo kvôli čomu sa búria národy, ale v tejto práci som Vám ukázala, že islam nie je iba zlo, ale že je to zaujímavá viera, plná rôznych a hlavne odlišných, ale aj spoločných či podobných zvykov a znakov.

Keywords: Islam, Qur'an, Bible, Allah, God, 5 pillars of faith, Hadždž, Mekka, mosque, church, prayer, Sunnis and Shiites, Islam by Christians's eyes, Islam by Miriam's eyes

Abstract:

I am interested in religion Islam in my work because it is interesting faith. It is different between Christian and Islam and a lot of people do not like it. What do Christians think about it? How is opinion of muslim on this religion? A majority of people think that Islam is something bad, but in this work I showed you, that Islam is not wrong, but that it is the interesting faith, full of different, joint and similar habits and symbols, too.

Islam je jedným z najmladších svetových náboženstiev, ku ktorému sa v súčasnosti hlási odhadom 2,1-2,2 miliardy ľudí, čo je štvrtina populácie na Zemi. Je najrýchlejšie sa šíriace náboženstvo, Islam je monoteistickým náboženstvom (t.j. uznáva iba jedného boha- **Alaha**.) Bol založený v 7. storočí n. l. prorokom **Mohamedom**. Islamskou Bibliou je **Korán**. Je vyznávané v štátoch Blízkeho východu, Severnej Afriky, Strednej Ázie, Pakistane ale aj v Európe a Amerike. Mekka a Medína sa stali posvätnými miestami Islamu. V Medine položil Mohamed základy islamského štátu. Korán, posvätná kniha moslimov, ktorého podstatou sú posolstvá získané pri zjaveniach. Je písaný v arabskom jazyku. Biblia je posvätná kniha kresťanov. Aj napriek tomu majú Korán s Bibliou veľa spoločného, ale aj veľa odlišného. Hlavným rozdielom medzi nimi je ich pochopenie. Verše v Biblii sú určené pre okamžité pochopenie, pričom čo sa týka Koránu verše v ňom sú ťažké na pochopenie a dá sa povedať, že bez bádania je Korán ťažké pochopiť.

V Koráne existuje tzv. 5 pilierov viery:

- 1.) **Šaháda** (): vyznanie viery
- 2.) **Salá** (): modlitba
- 3.) **Saúm** (): pôst počas mesiaca Ramadán
- 4.) **Zaká** (): almužna
- 5.) **Hadždž** (): púť do Mekky

Posledným pilierom islamu je púť do *Mekky*, ktorú by každý správny moslim mal absolvovať aspoň raz za život. Hadždž je spojená s množstvom rituálov, medzi najznámejšie patria obiehanie okolo svätyne *Kába* v protismere hodinových ručičiek.

Sunniti a Šiiti sú moslimovia.

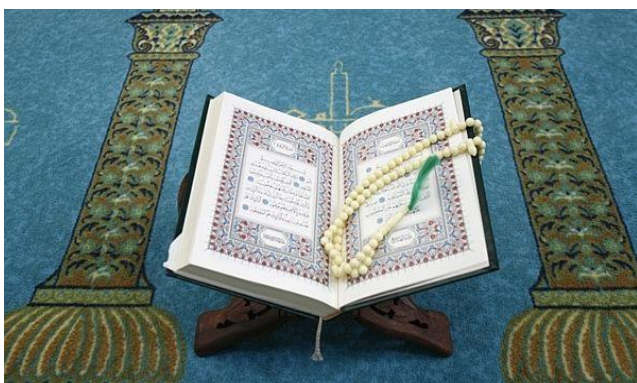
Sunniti. Neuznávajú princíp nástupníctva. Sunniti sa riadia tým, že prorok pred svojou smrťou neustanovil nástupcu vo vedení štátu, a preto sa jeho najbližší spoločníci, medzi

ktorými bol aj jeho bratranec Ali bin ebí Táleb, zišli a zvolil si zo svojho stredú kalifa, ktorý nasledoval proroka Mohameda vo vedení islamského štátu. K Sunnitom sa v súčasnosti hlási okolo 80-90% moslimov.

Šiiti. Uznávajú tzv. princíp nástupníctva. Tento princíp spočíva v ich presvedčení, že prorok Mohamed nemohol opustiť tento svet bez toho, aby sám stanovil svojho nástupcu. K Šiitom sa hlási približne 13,5 % moslimov. Väčšie skupiny Šiitov sa nachádzajú v Iráne, južnom Iraku a Jemene, menšie skupiny sa nachádzajú v Libanone a Sýrii.

Mešita (arab. *masdžid*) je náboženská budova moslimov. Slúži najmä na vykonávanie piatich hlavných modlitieb počas dňa. Veriacich k týmto modlitbám zvyčajne zvoláva *muezín* z vysokej štíhlej veže nazývanej *minaret*.

Kostol je stavba, ktorá slúži kresťanom na výkon bohoslužieb. Táto stavba sa rozdeľuje na tri časti- svätyňa, loď a veža.

Modlenie je jedným z hlavných náboženských úkonov, dokonca možno povedať, že jedným z najdôležitejších. Modlitba sa koná v arabskom jazyku. Predtým ako začne samotné modlenie, musia byť splnené tieto štyri podmienky:

- 1.) Aby bol modliaci čistý.
- 2.) Zakrytie určitých častí tela. Muž má mať zakrytú časť tela približne od pupka až po kolena spredu aj zozadu. Žena by mala mať zakryté celé telo okrem tváre a rúk po zápästie.
- 3.) Vybratie času modlitby, ktorú sa chceme modliť. To znamená, že ak sa chceme modliť obedňajšiu modlitbu, tak sa môžeme modliť až potom, ako slnko prekročí najvyšší bod na nebi.
- 4.) Postaviť sa počas modlenia smerom ku Kábe v Mekke.

Kresťania majú väčšinou na islam odlišné názory, mnohí ho odsudzujú, ďalší ho rešpektujú a niektorých zase naopak nezaujíma.

Islam očami Miriam:

"Islam je dobré a správne náboženstvo. Korán je svätá kniha a všetko, čo je v Koráne napísané, je pravda. Hlavné rozdiely medzi kresťanstvom a islamom vnímam hlavne v oblečení, modlení, ale aj vo sviatkoch- Ramadán je sviatok, v ktorom moslimovia dodržia pôst počas dňa, jest môžu iba po západe slnka a aj to iba niektoré potraviny napr. nejeme bravčové mäso. Sviatok Eid al-Fitr slávime hneď v prvý deň po Ramadáne, kedy je správny čas na oslavovanie s jedlom, dávajú sa darčeky deťom alebo sa dajú do charity. Stretávame sa s rodinami a priateľmi. 70 dní po tomto sviatku slávime sviatok Eid al-Adha, čo je pre moslimov druhý najdôležitejší sviatok v moslimskom kalendári. Obdobie Ramadánu beriem ako normálnu vec, pretože človek si postupne zvykne. V školách sa vyučuje iba islamské náboženstvo a to od 1.- 12. ročníka a musíme nosiť špeciálne uniformy.

Ja vnímam islam ako zaujímavé náboženstvo. Keďže som kresťanka, tak sa snažím porovnávať rozdiely medzi islamom a kresťanstvom. Toto náboženstvo je veľmi rozdielne, už

aj v samotnom modlení, kde si oznamujú čas modlenia. Uctievať si svojho boha by som povedala, že niekedy až príliš veľa, čo je vec, ktoré je pre nás kresťanov dosť nezvyčajná. Čo sa mi ešte nepáči je, že mnohé ženy trpia pre toto náboženstvo, či už tým, že je povolené mnohoženstvo alebo nosenie burky a habitu. Každé náboženstvo má svoje plus a mínus. Islam ma však zaujal svojimi sviatkami a zvykmi. Najmä čo sa týka ich púte do Mekky. Veľa moslimov žije aj v iných krajinách sveta a aj napriek tomu, že nežijú vo svojej rodnej krajine, stavajú si tam mešity. Napríklad vo Francúzsku je najväčšia moslimská komunita v celej Európe. Bola som prekvapená, keď som čítala článok o tejto krajine, kde bolo písané, že počet moslimov v tejto krajine stále rastie a rastie až tak, že vláda zakázala nosiť moslimské šatky a burky na verejnosti a v školách. Moslimovia sa však proti tomu búria, ale francúzska vláda si stále stojí za svojím rozhodnutím. Myslím si, že počet moslimov nielen vo Francúzsku, ale aj na celom svete bude postupne vyšší a vyšší. Ak by sa ľudia viac počúvali a tolerovali, žilo by sa na svete oveľa lepšie a to platí aj čo sa týka náboženstiev. Preto skúsme sa viac počúvať a tolerovať a nie hneď človeka odsudzovať a kritizovať...

Ráno múdrejšie večera

Netschová Dominika, 2. ročník

Kľúčové slová: lucidný sen, spánok, problémy, pomoc, medziľudské vzťahy, hádky

Abstrakt

Vo svojej práci Ráno je múdrejšie večera som sa snažila dokázať, či prostredníctvom snov dokážeme efektívnejšie vyriešiť problémy týkajúce sa medziľudských vzťahov. Môjho pokusu sa zúčastnilo päť osôb, ktoré boli oboznámené s tým, čo znamenajú lucidné sny a ako ich vyvolať. Moja hypotéza sa potvrdila, pretože štyri z piatich osôb mi potvrdili, že naozaj pomocou lucidných snov dokážu vyriešiť svoje problémy. V budúcnosti by som chcela motivovať väčší počet ľudí k tomu, aby sa pokúšali o lucidné sny a tým predišli zbytočným hádkam.

Key words: lucid dream, sleep, trouble, help, interpersonal relationships, quarrels

Abstract

In my work called Ráno je múdrejšie večera I tried to prove whether through dreams we can effectively solve our problems regarding interpersonal relationships. My attempt was attended by five people who were informed what lucid dreams meant and how we can call them. My hypothesis was confirmed because four out of five people confirmed to me that really by helping lucid dreams they can solve their problems. In the future I would like to motivate more people to try lucid dreams and thereby they can avoid unnecessary arguments.

V našej práci sme sa rozhodli priblížiť vám, čo sú lucidné sny a či nám pomáhajú lepšie riešiť naše problémy. Lucidné sny sú typom snov, počas ktorých si uvedomujeme, že snívame. Táto skutočnosť je pre tieto stavy úplne charakteristická a je teda práve tým, čím sa lucidné sny odlišujú od bežných snov. Keďže lucidné sny sú sny, v ktorých si uvedomujeme, že snívame a teda si môžeme v sne predstaviť rôzne problémové situácie a ich priebeh. Môjho pokusu sa zúčastnilo 5 osôb, ktoré sa snažili pomocou lucidných snov vyriešiť problém či už s rodičom, kamarátom alebo súrodencom a 4 z nich mi potvrdili moju hypotézu, že lucidné sny naozaj dokážu vyriešiť efektívnejšie nejaký problém. Žiaľ nemám výpovede všetkých, pretože mi o probléme nechceli nič povedať a teda len potvrdili, či vyvrátili moju hypotézu.

Predstavovali sme aj rôzne techniky vyvolania lucidných snov. Termín lucidné snívanie / Lucid dreams / pochádza z pomerne nedávnej doby, kedy sa skúmaním tohto fenoménu začali

zaoberať niektoré (najmä psychologické) vedné odbory. Termín sa prisudzuje psychológovi Frederikovi van Eedenovi, ktorý použil slovo 'lucidné' vo význame 'mentálnej jasnosti'. S technikami na vyvolanie lucidných snov a ich využitím sa môžeme stretnúť napríklad v niektorých školách budhizmu, v toltéckej náuke, o ktorých píše vo svojich knihách Carlos Castaneda a tiež v mnohých primitívnych spoločenstvách, kde je im tiež prikladaný posvätný význam. Lucidné sny majú aj uplatnenie psychologické ako napríklad pri prekonávaní niektorých fobií. Daná osoba tak môže vo sne skúšobne prežívať akékoľvek pre ňu nepríjemné situácie s vedomím, že sa jedná iba o sen a postupne si tak na ne môže zvykať. Tu sú praktikované domorodými šamanmi z najrôznejších dôvodov od radu magických rituálov až po niektoré spôsoby veštenia budúcnosti. Lucidné snívanie nám navyše môže poskytnúť oveľa viac informácií o sebe, ako keď snívame bežným spôsobom. Sme totiž schopní sledovať vývoj sna a usmerňovať svoje pocity a rozhodnutie. Niekedy sa uvádza, že snívanie je nevedomým procesom. Tento názor je mylný. V našich snoch je vedomie vždy prítomné. Ak by tomu tak nebolo, nemohli by sme si obsah snov pamätať, pretože náš mozog si pamätá výlučne javy, ktoré si uvedomujeme! V budúcnosti by som chcela motivovať väčší počet ľudí k tomu, aby sa pokúšali o lucidné sny a tým predišli zbytočným hádkam.

Zoznam zdrojov:

<http://www.luciddreaming.wz.cz/>

<http://zivotni-energie.cz/lucidni-sny-kde-to-jsem-neni-to-sen.html>

<http://satori.webpark.cz/lucid.html>

Clara E. Hill: Práca so snami v psychoterapii

Môj RC model

Filip Petényi

Kľúčové slová: elektromotor, ovládač, prijímač, RC model

Abstrakt:

V tejto práci som Vás chcel oboznámiť o RC modeloch . Pomocou tvorby a ovládania RC modelov som chcel mladým ľuďom ukázať ako môžu lepšie využiť svoj voľný čas a nesediť pred počítačom. Modelárstvo je technická oblasť, ale i forma trávenia voľného času, ktorá sa zaoberá zhotovovaním trojrozmerných modelov existujúcich alebo projektovaných objektov. Môže ísť o stavby, stroje, dopravné prostriedky a podobne.

Vo svojej podstate sa dá tejto oblasti priznať rozdelenie na funkčné a statické modelárstvo. Bezmotorové modely sú modely lietadiel, kde je jedinou hnacou silou vztlak, produkovaný dopredným podhybom, ktorý vznikol buď vďaka hodu modelu, alebo vďaka vytiahnutiu pomocou vlečnej šnúry. Ich let prebieha na základe využívania termického prúdenia. Motorové modely používajú na svoj let silu motora, ktorý môže byť spaľovací, elektrický alebo dokonca takzvaný pružný. Pod pojmom pružný sa skrýva pohon pomocou gumového zväzku, ktorý odovzdáva pohybovú energiu vrtuli nahromadenú natočením zväzku gumy. Modely so spaľovacími motormi využívajú energiu spaľovania uhl'ovodíkových palív vzduchu. Modelárstvo môže byť náplňou koníčka, ale aj profesie, napríklad v oblasti výroby modelov slúžiacich na formy pre výrobu laminovacích a odlievacích technológií výroby. Často pri návrhu výrobných liniek, architektonických riešení, výskumných projektov v automobilovom, lodnom alebo leteckom priemysle. V týchto oblastiach je modelárstvo súčasťou dizajnérsťva.

Keywords: motor, controller, receiver, RC model

Abstract:

In this work I wanted to inform you about RC models. Thanks the formation and control RC models I wanted to show young people to better utilize their free time and not sit just in front of the computer. Modelling is the technical field as well as the form of leisure which deals with the making of three-dimensional models of existing or projected objects. This may be about construction, machinery, vehicles and the like.

In essence, you can divide clay-modelling into two types: functional and static modelling. Non-motorized models are models of airplanes, where the only driving force is buoyancy produced by the forward moving arising either due to throw the model. Their flight takes place by the use of thermal flow. Diesel models are used to let their engine power which may be internal combustion, electric or even so-called flexible. The term flexible is hidden by a rubber drive volume that gives kinetic energy propeller. Models with internal combustion engines use combustion of hydrocarbon energy. Clay-modelling may be known as a hobby, but also a profession, for example in the production of models used for models for casting and laminating technology manufacturing. Frequently under Design of Production lines, architectural solutions, research projects in the automotive, marine, and aviation industries. In these areas, the modelling is a part of the top design.

Zoznam zdrojov:

<http://www.peckamodel.cz/>

<http://www.rajrcmodelov.sk/>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Leteck%C3%A9_model%C3%A1rstvo

Rybárstvo a rybníkářstvo

Patrik Predný, 1. ročník

Klíčové slová: rybárstvo, rybníkářstvo, rybolov, druhy ryb

Abstrakt:

Túto tému som si vybral, pretože je to môj koníček a veľmi ma zaujíma táto téma. Chodiť na ryby neznamena len ich loviť, ale si aj oddýchnuť a pretriediť si myšlienky v hlave. Je to koníček, pri ktorom sa dá pekne oddýchnuť a keď ešte k tomu ulovíte nejaký pekný úlovok, o to máte potom lepšiu náladu.

Keywords: fishery, aquaculture, fishing, types of fish

Abstract:

I chose this theme because it is my hobby and I am interested in it. I don't go fishing only to catch some fish but I go on fishing to relax and separate out my thoughts. It is hobby for relax and when you catch some very big fish you will have better feeling.

História rybárstva je asi taká stará ako história ľudstva. Zistili to vedci podľa zloženia kostí jedného človeka, v ktorých sa nachádzali zvyšky rýb. Existuje veľa druhov rybolovných techník. Najstaršie rybolovné techniky sú chytanie rýb rukami, lukom a harpúnov, neskôr sa začalo chytať na palice, na ktorých bol silon a na konci silonu bol uviazaný háčik. Dnes sa chytá na udice, na ktorých je navijak, na ktorom je silon a na konci dlhého silonu je háčik. Rybárstvo, rybníkárstvo a rybolov sú tri rôzne slová. Rybárstvo je vlastne odbor, ktorý zahŕňa rybolov a rybníkárstvo. Rybníkárstvo je zamerané na chov rýb, ich vypestovanie v chovných jazerách a následné prenesenie do priehrad a lovných jazier alebo na trhy, kde sa predávajú. Najobľúbenejšie chovné ryby sú Pstruh potočný a Kapor obyčajný.

Kapor obyčajný: Je to asi najznámejšia ryba na Slovensku. Žije v stojatých ale aj tečúcich vodách, najradšej žije v bahne na dne jazier a riek a živí sa kukuricou, muchami, larvami, červami a návnadami, na ktoré ich lovia rybári. Rozmnožuje sa tak, že samička nanesie ikry, ktoré sa prichytia o konár alebo nejakú rastlinu na dne, samček na ne vypustí mlieč, ktorý ich oplodní a neskôr sa z ikier stávajú malé rybičky. Existujú dva druhy kapra a to šupináč a lysáň. Šupináč má pokryté telo šupinami, ale lysáň má iba zopár šupín a zostatok tela mu pokrýva koža obalená slizom. Táto ryba dorastá do veľkosti až 1 meter ale aj viac.

Pstruh obyčajný: Je to ryba s veľmi chutným mäsom. Žije v potokoch a je veľmi háklivá na čistotu a okysličenosť vody. Je to dravá ryba, ktorá sa živí malými larvami, rybkami, červami ale aj kukuricou. Táto ryba je veľmi zaujímavá čiernymi bodkami, ktoré má po celom tele. Táto ryba dorastá do veľkosti asi 50cm ale aj viac.

Rybolov je zameraný hlavne na lov rýb, ale zaoberá sa aj technikami lovu rýb. Techniky lovu rýb poznáme: plávaná, na ťažko-položená, prívlač, muškarenie, lov na feeder a morský rybolov.

Najznámejšie techniky lovu rýb sú tieto tri:

Plávaná - Je to jeden z druhov rybolovnej techniky. Je to rybolov s plaváčikom a pri tomto druhu rybolovnej techniky sa zväčša chytajú kaprovité ryby a menšie, ale dajú sa na tento spôsob lovenia chytiť aj dravce ako štika, sumec a zubáč. My sa viac zameriame na ten druh plávanej, na ktorý sa chytajú kaprovité ryby. Pri tejto technike je nutné viac prehadzovať, meniť miesta náhodu a meniť návnady ako sú červy, kukurica a kostné červy. Plaváky sú rôznej veľkosti. Na beličky a malé rybky sa používajú plaváky s hmotnosťou do 1g, na väčšie ryby sa používajú plaváky hmotnosti od 3g po 10g. Plavák môže byť priebežný (sám si nastaví hĺbku vody) alebo plaváky, ktoré nastavíme my a tak aj zostanú, ako sme ich nastavili. Je to zábavná technika lovu rýb a človek sa pri nej skoro nikdy nenudí.

Na ťažko – položená - Položená je technika lovu rýb, ktorá je najrozšírenejšia a jednou z najstarších techník lovu rýb. Od plávanej sa odlišuje tým, že návnada je pomocou olovka na dne a nehýbe sa. Rybár nijak neovplyvňuje tento druh rýb, iba sedí na mieste a čaká, kým dačo zaberie. Používame udice dĺžky od 2,40 do 4,00m. Používame tu navijaky rôzneho druhu a s brzdnými systémami ako horná brzda, dolná brzda, voľnobežná brzda a bojovná brzda. Pri technike položená sa po novom chytá na nástrahu boilies a pelety. Touto technikou chytám asi najradšej a dá sa pri nej veľmi dobre si oddýchnuť.

Prívlač - Toto je ďalší z druhov rybolovných techník. Je to asi najaktívnejší spôsob lovu rýb. Chytá sa na umelú nástrahu, ktorá svojim leskom, vibráciami, farbou, pohybmi a tvarom napodobňuje zranenú ryбку a dravec by na ňu mal zaútočiť. Neustále nahadzujeme na rôzne miesta a pomalým navíjaním navíjame a kmitáme s rybičkou, aby sme vyprovokovali dravca k útoku. Návnady na tento spôsob sú rôzne ako napríklad gumová rybička, vobler, rotačka

a blinker. Toto je len pár zo všetkých návnad, ktoré majú rôzne veľkosti podľa toho, aké ryby lovíme. S týmto druhom rybolovu som začal v roku 2012 a veľmi sa mi v ňom nedarilo. Chytil som len jedného ostrieža a jednu malú šťuku.

Kapor obyčajný

Pstruh potočný

Zoznam zdrojov :

John Bailey - Nová encyklopédia rybárstva, Vydavateľstvo Slovart

Tony Miles, Martin Ford, Peter Gathercole - Veľký sprievodca rybára, Vydavateľstvo – Svojtka&Co

<http://www.wikipédia.com>

<http://www.ťaháky-referáty.com>

<http://sportovyrybar.sk/clanky/historia-rybarstva>

L'udový tanec

Šlauková Jana, 1. ročník

Kľúčové slová: ľudové tance, ľudový odev/kroj, rozdelenie Slovenska, tanečné oblasti

Abstrakt:

Túto tému som si vybrala preto, lebo sa už 8 rokov venujem ľudovým tancom. Poznanie ľudových tancov je pre mňa veľmi zaujímavé a hlavne ma fascinujú ľudové kroje, ktoré sú veľmi pestrofarebné a často nám hovoria odkiaľ ľudia pochádzali. V tejto práci by som Vás chcela oboznámiť s ľudovými tancami a krojmi, pretože v dnešnej dobe už málo ľudí vie o ľudových tancoch a krojoch.

Keywords: folk dances, folk dress/costume, division of Slovakia, the dance areas

Abstract:

I have chosen this topic because I have been dealing with folk dances 8 years. Knowledge of folk dances is very interesting for me and the folk costumes really fascinate because they are very colourful and they tell us from where people come from. In this job I would like to acquaint with folk dances and costumes because in the nowadays only few people know about them.

Ľudový tanec patrí k najstarším folklórnym prejavom z pokolenia na pokolenie. Vyvíjal sa spolu s hudbou a spevom. Vedná disciplína, ktorá sa zaoberá ľudovými tancami je Etnochoreológia. Tance sa delia na mužské, ženské, detské, krúživé, párové. Medzi ženské tance patria: chorovody, kolesá, cindruška. Mužské tance - Pre mužské tance je charakteristická snaha o preukázanie tanečnej obratnosti, telesnej zdatnosti, šikovnosti ako aj

moment súťaženia. Delia sa na: Odzemky, Verbunky a Mládežnícke tance. Ďalšou veľkou skupinou sú párové tance a ich podskupinou sú krúživé tance- pár sa krúti v objatí na mieste. Tieto krúživé tance sa delia na dve skupiny: Krúživé tance starého štýlu (do 19. storočia) a krúživé tance nového štýlu (od 19. storočia). Ľudové kroje vznikli z pôvodného prostredia, odkiaľ ľudia pochádzali. Postupným zanechávaním tradičných súčiastok sa vytváral odev - polokroj. Tento tvoril prechodný vývojový stupeň k mestskému odevu. Ľudový odev/kroj sa rozdeľuje na: mužský, ženský, detský.

Slovensko bolo v minulosti rozdelené na územnosprávne jednotky, ktoré mali určitú hospodársku a kultúrnu spolupatričnosť (župy, stolice). Folklorne oblasti sú v podstate totožné s územným rozdelením žúp, ale neplatí to vždy a úplne.

Slovensko sa delí na tri oblasti: Západnú, Strednú a Východnú.

Tanečné oblasti zo západného Slovenska: Záhorie, Myjavsko, Trenčiansko, Poddunajsko, Ponitrie a Tekov.

Ako druhá skupina sú oblasti stredného Slovenska, tam patrí Púchovská dolina, Kysuce, Orava, Turiec, Liptov, Goralská tanečná oblasť, Podpoľanie, Horehronie, Hont, Novohrad, Gemer- Malohont.

A tretia skupina sú tanečné oblasti z východného Slovenska, odtiaľ poznáme Spiš, Šariš, Zemplín a Abov.

Každá z nich má svoje tanečné oblasti (regióny). Každá oblasť má svoje tance, ktoré sú niečim špecifické; majú svoje kroky, z ktorých najzákladnejším je jednokročka alebo dvojkročka. Ďalšou odlišnosťou tancov je pérovanie. Z ľudových tancov sa rozvinuli tance, ktoré sa stali spoločnými tancami, sú to predovšetkým čardáše, mazúrky, valčíky, polky, ktoré sa stali aj národnými tancami.

Krakovský kroj

Trenčiansky kroj

Myjavský kroj

Vrbovský kroj

Detviensky kroj

Zoznam zdrojov :

<http://folklorik.meu.zoznam.sk/>

<http://fpv.uniza.sk/orgpoz/nehmotnekd/tance.html>

<http://www.dancee.estranky.sk/clanky/ludove-tance.html>

http://www.fsvah.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=18&Itemid=36

Slovenské ľudové tance a hudba na sklonku 20. Storočia- Stanislav Dúžek/ Bernard Garaj

Slovenské Ľudové Tance- Mária Mázorová, Kliment Ondrejka a kolektív

Motýle

Lucia Vičanová , 1. ročník

Kľúčové slová: znaky motýľa, vývoj, sfarbenie motýľích krídiel, motýlie záhrady, najznámejšie čeľade.

Abstrakt :

V tomto článku sa môžete dočítať o hlavných znakoch motýľov, ako sú ich typické znaky a spôsoby, prečo vzniká sfarbenie a premenlivosť ich krídiel. V mojej práci som sa ďalej zaoberala vývojom a zaujímavosťami ako sú motýlie záhrady vo svete a tiež chránenými druhmi na západnom Slovensku.

Keywords: the characters of the butterfly, development, colouring butterfly wings, butterfly gardens, the most famous family of butterflies

Abstract:

In this article you can read about the main characters of the butterflies, their typical characteristics, and ways of colouring and variability of their wings. In my work I continued by looking at developments and points of interest such as the Butterfly Gardens in the world and also protected species in West Slovakia.

Cieľom tejto práce bolo čitateľa podrobnejšie oboznámiť s takzvaným "klenotom y prírody", čiže motýľa. Informovať ho o chránených druhoch západného Slovenska a čitateľovi objasniť ich vývoj a život a ich typické znaky. Cieľom je aj oboznámiť tiež s ich zaujímavosťami a taktiež s výskytom motýľích záhradách vo svete. Telo je zreteľne rozdelené na hlavu, hrud' a bruško. Najtypickejším znakom motýľov sú dva páry krídel pokrytých šupinkami. Tvar krídel je rozmanitý. Hlava je zložená zo šiestich spojených článkov, uzatvára mozgovú uzlinu. Nachádzajú sa na nej najdôležitejšie orgány: článkované tykadlá, oči a ústne ústroje. Ústne ústroje majú motýle premenené na cuciak. Tykadlá sú dve a skladajú sa z rôzneho počtu článkov. Tykadlá majú pre motýľa veľký význam, lebo sú na nich hmatové, čuchové a sluchové orgány. Oči sú dvojité: jednoduché a zložené. Medzi najznámejšie čeľade patria čeľade: babôčkovité, lišajovité, mlinárikovité, mniškovité a moľovitité. Existujú dva typy sfarbenia. Prvé vzniká lomom svetla v šupinkách. Farby sú veľmi lesklé a menia sa podľa toho, z akého uhla na krídlo pozeráme. Dlhým pôsobením svetla niektoré z týchto farieb vyblednú. U väčšiny motýľov je sfarbenie spôsobené chemicky, rôznymi zložitými farbivami. Najznámejšie z nich sú tmavý melanín. No nielen sfarbenie, aj kresba motýľích krídel je rozličná. Ide o zaujímavý jav, takzvanú premenlivosť alebo variabilitu. Poznáme niekoľko skupín premenlivosti. Prvou je takzvaná sezónna variabilita. Druhou formou premenlivosti je takzvaná individuálna variabilita. Motýle sa vyvíjajú dokonalou premenou. To znamená, že vývoj prechádza všetkými štádiami vajíčko - larva - kukla dospelý motýľ. Za vynálezcu motýľích záhrad je považovaný Brit Robert Goodey. Motýlie záhrady môžete navštíviť napríklad: v Španielsku na Kanárskych ostrovoch, Rakúsku, Francúzsku a Anglicku. Niektoré

chránené druhy motýľov na Slovensku: Jason červenoooký, Modráčik vičencový a Očkáň prstovkový.

Zoznam zdrojov :

<http://www.novesluzby.cz/>

<http://www.motyli.websnadno.cz/>

<http://www.stredoslovenskemuzeum.sk/zoologia.htm>

http://www.lepidoptera.sk/erebia_medusa

RC Modely

Andrej Vnučko, 1.ročník

Kľúčové slová: história, RC autá v súčasnosti, preteky na Slovensku a vo svete, moja história

Abstrakt

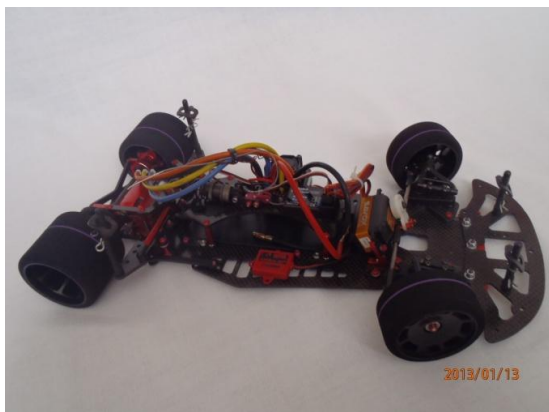
Vybral som si túto tému, lebo chcem oboznámiť čitateľov s mojím koníčkom. V súčasnosti patrí k medzi veľmi rozšíreným koníčkom na svete. V porovnaní s minulosťou je na veľmi vysokej úrovni.

Keywords: history, today RC cars, competition in Slovakia and in the world, my history

Abstract

I have chosen this topic because I want to acquaint readers with my hobby. Currently this hobby belongs to the very wide hobbies over the world. Nowadays it is in the high level. Everything is better than in the past.

V 70-tych rokoch 20. storočia začali vznikať prvé organizácie, ktoré zoskupovali modelárov a modelárske kluby z celej Európy a sveta. Vtedy si modelári vyrábali autá sami. Najčastejšie tieto autá boli v mierkach 1:10 a 1:8. Prvé autá boli poháňané benzínom až neskôr elektromotorom. Prvá firma, ktorá ich začala vyrábať, sa nazýva XRAY a pôsobí dodnes na Slovensku ale aj v celom svete. Je považovaná za najdrahšiu a najlepšiu firmu na svete. Prvý veľký víkendový pretek na Slovensku sa volá GP Laugarício, kde sa každoročne stretávajú pretekári z celého sveta. V súčasnosti sa jazdieva veľké množstvo mierok a kategórií. Sú rozšírené najmä mierky 1:10, 1:8, 1:5. Autá v mierkach 1:10 a 1:8 sa jazdievajú aj spaľovacie, ale aj poháňané elektromotorom. Perfektne naladené auto dnes dokáže ísť rýchlosťou 103 km/h. Preteky sa jazdievajú v zime v halách na kobercových dráhach, ale aj v lete na vonkajších asfaltových dráhach. Takéto preteky sa organizujú na dráhach v Trnave, Trenčíne, Považanoch, Banskej Bystrici a na ďalších miestach na Slovensku. V súčasnosti, ak by ste chceli začať pretekať, mali by ste si pripraviť trochu vyššiu hotovosť. Profesionálny podvozok aj s elektronikou stojí okolo 600 eur a vysielacia d'alsích 200 eur.

Zoznam zdrojov :
Mesačník RC Cars
www.ets.redrc.net
www.wikipedia.com
www.ifmar.org
www.teamcrc.com
www.redrc.com
www.rcejunkove.cz

Duša koňa

Vojtková Monika, 1. ročník

Kľúčové slová : krása, dokonalosť, vývoj, jazda, osedlávanie, chody koňa

Abstrakt

Kôň nie je vec. Je to živá, neustále pulzujúca duša, ktorá k svojmu bytiu nepotrebuje len základné životné potreby, ale oveľa viac jej je potrebná voľnosť, láska a porozumenie. Ten, kto vlastní, ale rovnako aj ten, kto len kone miluje, by mal vedieť, že je jeho povinnosťou dodať konskej duši tieto tri veci základné pre jeho prežitie. Kôň symbolizuje voľnosť, krásu, pôvab, dokonalú štruktúru života. Ten, kto sa dokonale vie vcítiť do duše koňa, vie vždy čo môže a čo nie. Rýchlosťou sa mu nevyrovná žiaden človek, no rozumom áno. Aj keď v niektorých prípadoch sú zvieratá rozumnejšie a zbehlejšie ako ľudia. Ich krása sa dá prirovnať k žiarivému slnku, ktoré vytrvalo deň čo deň svieti pre nás. Kôň sa vždy snaží urobiť svojich pánov šťastnými a nikdy nemá na mysli zlo. Všetko, čo kôň robí, má príčinu. Sú to úžasné tvory, ktoré si zaslúžia starostlivosť, porozumenie a lásku. Chcem vás oboznámiť s týmito úžasnými tvormi.

Keywords : beauty, perfection, evolution, horse riding, saddling, horse gaits

Abstract:

A horse is not a thing. It's a lively, constantly pulsating soul, which to his being does not need just the basic necessities, but much more is needed the freedom, love and understanding. The guy who owns, but also one who just loves horses, he should know that it is his duty to deliver the equine mind these three things essential for its survival. The horse symbolizes the freedom, beauty, charm, perfect the structure of life. The one who perfectly knows the horse always knows what can empathize with the soul, and what is not. He compares to no man, but

the speed sense Yes. Although in some cases the animals are smarter than people. Their beauty can be likened to the Sun, which steadily day by day shines for us. The horse is always trying to make the man happy. Everything a horse makes it has a cause. They're amazing creatures that deserve care, understanding and love. I would like to acquaint you with these amazing creatures.

Prví predchodcovia koňa žili pred 50-60 miliónmi rokov. Ich domovom bola dnešná Severná Amerika. Vedci dali prvému koňovi meno Eohippus, čo znamená "koník úsvitu". Z Eohippa sa ďalej vyvinuli:

OROHIPPUS - jeho telo bolo už štíhlejšie, na predných končatinách mal 4 a na zadných 3 prsty. Odhaduje sa, že vážil priemerne 5,5kg a v kohútiku bol vysoký 36cm. Oči ani zuby ešte nepripomínali dnešného koňa.

MESOHIPPUS - bol väčší, mal dlhšie nohy a chrup vhodný k žuvaniu rozmanitejšej, ale stále ešte mäkkej potravy. Na všetkých končatinách mal po 3 prstoch.

PLIOHIPPUS - stál na jedinom kopyte, žil asi pred piatimi miliónmi rokov. Pliohippus sa považuje za predka všetkých koní, zebier a oslov. Vyzeral už ako dnešný kôň. Žil asi pred 5 miliónmi rokov, bol približne 110 cm vysoký a mal už úplne vyvinuté kopytá.

HIPPARION - výška 120 – 140 cm, zmena chrupu, tvaru lebky a predĺžovanie končatín.

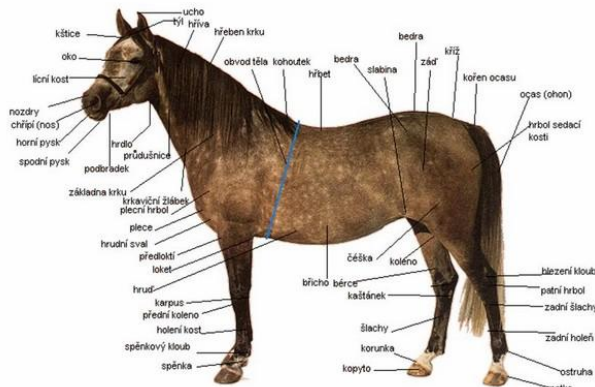
EQUUS - uzatvára vývojovú radu. Žil v Amerike asi pred tromi alebo dvomi miliónmi rokov, teda skôr ako človek. . Dnes existuje asi 200 rôznych plemien koní.

Napriek životu v zajatí sa kôň dokáže veľmi rýchlo vrátiť k svojim divokým koreňom, kde okamžitá reakcia na nečakané situácie je útek. Je stádové zviera a snahu o vytvorenie stádovej hierarchie môžeme vidieť aj u domácich koní na pastvinách. Kone medzi sebou komunikujú pomocou zvukov, alebo držania tela. Pokiaľ sa kone nemôžu vidieť, volajú po sebe hlasným erdžaním a presne poznajú hlasy svojich stádových priateľov. Keď si dva kone nie sú sympatické, znie erdžanie akoby „opačne“ (akoby kone vzduch nevydychovali, ale vdychovali) a pritom stoja šikmo oproti sebe a podupávajú nohami. Pri popise alebo hodnotení koňa si treba všimnúť stavbu tela, sfarbenie srsti a osobitné odznaky. Dobrá stavba alebo tvar znamená, že kôň má správne proporcie. Rôzne plemená a typy koní majú rozdielne vlastnosti, ale zásady správnej stavby tela sú rovnaké. Každá časť konského tela má osobitný názov. Aj kôň má, samozrejme, hlavu, trup a nohy. Na obrázku vidíš najdôležitejšie časti konského tela. Mnohé z nich sa označujú inak ako anatomické časti iných zvierat, preto je dôležité a užitočné dobre sa naučiť názvoslovie anatómie koní a všetkého okolo nich. Je to zvláštny, veľmi svojrázny jazyk.

Hippoterapia Kone sa využívajú aj na liečebné účely. Je to využitie koňa pri liečbe. Rozdeľuje sa na tri časti :

Hiporehabilitácia - je využívaná v medicíne a je najrozšírenejšou formou hipoterapie. Je to začlenenie vozenia na koni alebo jazdenia do komplexu opatrení zameraných na minimalizovanie, či odstránenie fyzického alebo mentálneho handicapu.

Liečebno - pedagogické jazdenie - kôň je zaradený ako médium do oblasti pedagogicko-psychologickej, aby sa u klienta vytvorili učebné predpoklady, podporili pozitívne zmeny správania, odstránili sa alebo zmiernili prejavy niektorých duševných porúch alebo zmyslového deficitu.

Obezita u psov

Záhumenská Nina, 2. ročník

Kľúčové slová : vážne ochorenie, prechádzky, diéta, diétne krmivá, liečenie, vitamíny, prevencia

Abstrakt: Cieľom mojej práce bolo objasniť ľuďom, čo pojem obezita u psov znamená. Zaoberali sme sa pôvodom obezity, kde sme vysvetlili, prečo obezita u psov je dnes veľmi podceňovaná. Jej následné liečenie formou diéty, pravidelných prechádzok a prevenciou pred ďalším pribatím – tzv. JO JO efektom. Porovnali sme výhody a nevýhody diétnych krmív, dokonca sme urobili aj náš vlastný experiment na šteniatku zlatého retrievera, kde sme počas 15 dní vyskúšali 3 krmivá po 5 dní. Porovnávali sme účinky krmiva na správanie, úbytok váhy a zloženie krmív.

Keywords: a serious disease, walk, diet, dietetic feed, treatment, vitamins, prevention

Abstract: The point of our work was to tell people what obesity in dogs really means. We explained the origin of obesity; we cleared why obesity is very underrating today. Then we explained the best ways of treatment this obesity – with regular walks, diet, vitamins and sometimes dietetic feed. We compared advantages and disadvantages of dietetic feed. We did our own experiment on a puppy of golden retriever, where during 15 days we tried 3 types of feeds for 5 days. We compared the effect of feeds, behaviour, and decline on weight and structure feeds.

Vodopády

Žikavská Klaudia, 1. ročník

Kľúčové slová: vodopády, vývoj, kaskády, skalný stupeň, svetové vodopády, slovenské vodopády, najvyšší svetový vodopád, najvyšší slovenský vodopád

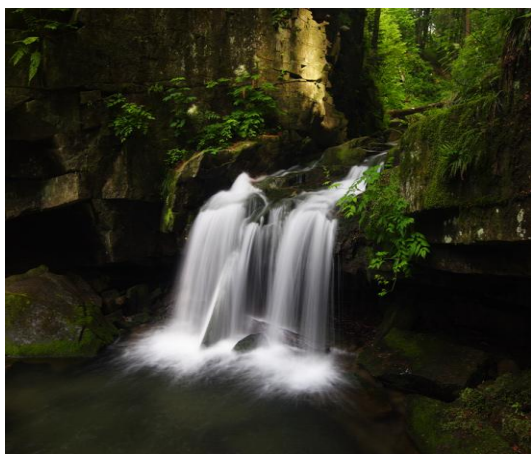
Abstrakt

V mojej práci som sa zameriavala na vodopády rôzneho druhu, veľkosti. Porovnávala som vodopády Slovenska a vodopády vo svete. Na Zemi je týchto nádherných prírodných útvarov nespočetné množstvo. Boli tu už odpradávna, poznali ich domorodci aj zvieratá. Dodnes si nažívajú v symbióze s rastlinami. Ukrywajú sa v pralesoch, horách, údoliach a tie najmenšie aj v oázach, na púšti. Dnes ich poznajú milióny ľudí po celom svete a možno sa niekde nachádzajú ďalšie, doposiaľ neobjavené a nedotknuté ľudskou rasou.

Keywords: waterfalls, evolution, cascades, rock-degree, waterfalls of the world, waterfalls of Slovakia, the highest waterfall in the world, the highest waterfall of Slovakia

Abstract:

In my labour I was concentrating on waterfalls of varied kind, size. I was comparing the waterfalls of Slovakia and waterfalls in the world. On the Earth there are a huge number of these beautiful natural structures. They were here from time immemorial, known by the natives and animals. Till now they live in symbiosis with the plants. They are hiding in the primeval forests, hills, valleys and the smallest of them in the oasis' in the deserts. In these days they are well known by millions of people all around the world and maybe there are some which are yet not discovered and untouched by the hands of people till now.

Vodopád je padajúca voda z rozličnej výšky cez stupeň v riečnom koryte. Vodopád je tiež náhly pokles rieky, potoka nad strmým zostupom koryta. Kaskáda je vodopád rôznej výšky majúci malý objem vody alebo ak je jedným zo série mnohých. Pojem kaskáda sa tiež používa pre vodopád, ktorý počas svojho pádu niekoľkokrát dotkne svojho koryta.

Vodopády, či už svetové alebo tie zo Slovenska, sa vyvíjali tromi rôznymi spôsobmi. Najznámejší spôsob je nepochybne erózia. Vodopády sú známe ako významné zdroje hydroelektrickej energie. Vodopád vzniká aj na severných oblastiach, kde dolina vyúsťuje do ľadovcov, kde hlavný ľadovcový prúd utvoril hlbšiu dolinu. Takéto vodopády sú v Alpách i ďalších vysokých horách Európy. Najkrajším z nich je Staubachfall. Vodopád tvoria zvislé alebo subvertikálne stupne v riečnom koryte, cez ktoré prepadá vodný tok. Skalný stupeň je miesto, kde sa krivka pozdĺžneho profilu riečišťa náhle lomí v dôsledku rôznej odolnosti skalného podkladu, v dôsledku tektonických zlomov alebo náhlým prehradením toku. Výška stupňa môže byť rôzna od niekoľkých decimetrov po niekoľko metrov. Vodopády pôsobením spätnej erózie ustupujú dozadu proti toku. Eróznym rozrušovaním skalných stupňov môžu aj zaniknúť. Najväčším vodopádom sveta je Anjelský vodopád s výškou 979 metrov. Od nepamäti ho poznali domorodci, no zvyšok sveta ho objavil v roku 1935. Vtedy americký pilot James Crawford Angel letel ponad spomínané územie. Jeho lietadlo pristálo na vrchu hory, no nešťastne uviazlo v džungli. Jimmie musel prejsť 11 míľ, aby nadviazal kontakt s civilizovaným svetom. A práve takto sa ľudstvo dozvedelo o poklade skrytom v džungli a na počesť objaviteľa nesie vodopád jeho anjelské meno.

Niagarské vodopády sú určite najznámejšie vodopády v strednej, východnej, severnej Amerike na rieke Niagara. Niagara je dlhá 56km a vyteká z jazera Erie a ústi do jazera Ontario. Niagarské vodopády vznikli eróznou činnosťou. Nežiaduca erózia pokračuje aj v súčasnosti. Následkom tohto procesu sa Kanadské vodopády každoročne zmenšia asi o 5

metrov a Americké asi o 15 centimetrov. Sú vysoké 790 metrov. V srdci čierneho kontinentu vám pohladia zmysly, Viktóriine vodopády. Od roku 1855, keď ich objavil škótsky objaviteľ a doktor David Livingston, nesú meno britskej kráľovnej Viktórie. Na moste ponad rozbúrenú odtekajúcu rieku spájajúcu Zambiu so Zimbabwe sa skáče asi najvyšší bungee jumping na svete. V roku 1935 boli vodopády a okolitá oblasť vyhlásené za národný park. Sú vysoké 120 metrov.

Alpy ukrývajú piate najväčšie vodopády sveta, ktoré sa nachádzajú v hornej časti údolia. Salzachtal asi 1 300 kilometrov juhozápadne od Salzburgu pri obci Krimmel. Sú najvyššími vodopádmi Rakúska. Vodopády Krimmel sú vysoké 391 metrov. V dávnej minulosti cez tieto miesta viedla cesta, ktorou obchodné karavány putovali zo severu na juh až do ďalšej historických Benátok. Na Slovensku sa vyskytujú vodopády s priemernou výškou 2-5 metrov. Je ich vyše dvesto. Často ide o stupňovité vodopády, tvarovo rôznorodé, prechádzajúce do kaskád.

K našim najkrajším a najmohutnejším vodopádom patria vodopády Vysokých, Západných a Belianských Tatier. Tu ich vznik súvisí najmä s činnosťou ľadovcov. Za najvyšší je označovaný Kmeťov vodopád (v doline Nefcerka) pozostávajúci z viacerých skalných stupňov dosahujúcich spolu výšku približne 80 m. Väčšina vodopádov Slovenska je situovaná v národných parkoch a chránených krajinných oblastiach. Časť z nich leží aj v maloplošných chránených územiach (prírodných rezerváciách a prírodných pamiatkach). Ich prírodovedná hodnota sa zvyšuje často výskytom vzácných, ohrozených, alebo chránených druhov rastlín v ich blízkom okolí.

Brankovský vodopád sa nachádza na západnom okraji Nízkych Tatier pri ústí do Revúcej Doliny. Výškou 55 m je najvyšším vodopádom v Nízkych Tatrách. V roku 1980 bol vyhlásený za národnú prírodnú pamiatku. Leží v nadmorskej výške 775 - 830 metrov nad morom na severozápadnom okraji národného parku, na západnom úpätí vrchu Veľký Brankov. Hlavným dôvodom ochrany je 55 metrov vysoký vodopád a jeho bezprostredné okolie.

Kľacký vodopád je vodopád na Slovensku v pohorí Malá Fatra. Nachádza sa v Lúčanskej Malej Fatre asi 4 kilometrov severozápadne od obce Vrcko pod vrchom Kľak v nadmorskej výške 990 metrov nad morom. Tento 30 m vysoký vodopád bol, ako jeden z piatich na Slovensku, vyhlásený v roku 1996 za národnú prírodnú pamiatku. V strede obce, pod kostolom Povýšenia Sv. Kríža, všetkých návštevníkov očarí pohľad na 13 metrov vysoký kaskádový vodopád Lúčanky, padajúci do jazierka z okraja travertínovej terasy. Podobné obrazy sa nám väčšinou naskytnú niekde vysoko v horách, ďaleko od ľudských príbytkov. Lúčanský vodopád je však výnimkou, tento prírodný unikát je možné vidieť priamo v centre obce. Tento vodopád nikdy nezamrzá a preto ho môžeme obdivovať po celý rok.

Starohutský vodopád je jeden z najmohutnejších vodopádov v stredoslovenských neovulkanitoch. Nachádza sa na prietoku horského potoka nad obcou Stará Huta – časť Nová Baňa. Jeho vody padajúce z výšky 5 metrov sú najpôsobivejšie v jarnom období, kedy má vodopád najväčší prietok. V jeho vodnom toku žije dnes už vzácny rak čierny.

Vodopád Bystrého potoka (vodopád Bystré) je národná prírodná pamiatka. Nachádza sa na území Slovenského stredohoria na území Poľany v hornej časti Bystrého potoka južne až juhovýchodne od Poľany (1458 m), pod sedlom Priehybina vo výške 983 metrov nad morom. Výška steny prepadu vody je 20 metrov.

Šútovský vodopád je vodopád na Slovensku v pohorí Malá Fatra. Nachádza sa vo výške 830 metrov nad morom v Krivánskej Malej Fatre asi 4 kilometre severne od obce Šútovo. Má celkovú výšku 38 metrov. Šútovský vodopád je napájaný vodami Štúrovského potoka, ktorý pramení v zaujímavom skalnom útvare Mojžišové pramene. Priamo nad vodopádom má potok šírku 2,5 metra.

Hlbocký vodopád je vodopád na Slovensku v Súľovských Skalách, časti pohoria Strážovské Vrchy. Nachádza sa v Súľovských skalách asi 1 km juhovýchodne od obce Hlboké nad Váhom v okrese Bytča 500 metrov nad morom. Jeho výška je 14 metrov. V rozprávkach Sol' nad zlato, Perinbaba, Dúhenka je aj záber na Hlbocký vodopád. Tretí najväčší vodopád Vysokých Tatier, ktorý meria približne 25 metrov. Nachádza sa v Mlynickej doline v nadmorskej výške 1730 metrov. Viditeľný je i zo Štrbského plesa. Zvlášť po jarnom topení snehu je Skok veľmi mohutný a pôsobivý.